ЖЕТІСУ шұғыласы

№ 1-2 (8889-8890)
жұма 14 қаңтар
2022 жыл

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ 30 ЖЫЛ

Eskeldi_eli@mail.ru

Ескелді аудандық қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық газеті. Газет 1930 жылғы 13 қазаннан шығады.

♦BASTAU

Мемлекет басшысы Қ. ТОҚАЕВ:

«ҚАСІРЕТТІ ҚАҢТАР» САБАҒЫ: ҚОҒАМ ТҰТАСТЫҒЫ – ТӘУЕЛСІЗДІК КЕПІЛІ

Құрметті Төраға!
Құрметті Мәжіліс депутаттары!

Тәуелсіздік тарихында біз алғаш рет аса күрделі және қатерлі кезеңге тап болдық. Ел басына түскен осындай сынақты қайыспай біртұтас ел болып еңсере білдік.

Енді біз мұндай жағдайға ешқашан жол бермеуіміз қажет.

Сондықтан, еліміз душар болған ауыр қасіреттің себептерін саралап, оның салдарына нақты баға беру – алдымызда тұрған өте маңызды міндет.

Өкінішке қарай, бүгінде халық арасында осы оқиғаға байланысты түрлі қарама-қайшы, шындыққа жанаспайтын жалған ақпараттар тарап кеткенін көріп отырмыз.

Мұның, әрине, бірнеше себептері бар: кейбір азаматтарымыз ахуалды егжей-тегжей білмей тұрып, қате пікірде болса, кейбірі әдейі ақпаратты бұрмалап, жағдайды одан бетер ушықтырады.

Бірақ, бізге керегі – тек ақиқат қана.

Сол себепті, оқиғаларды мұқият зерттей отырып, айтарым: жыл басынан бері орын алған барлық жағдайлар – бір тізбектің тармақтары деуге толық негіз бар.

Ашығын айтсақ, бұл бірнеше жыл бойы алдын ала ойластырылған зұлымдықтың көрінісі. Олардың көздегені – өздерінің қатігез пиғылдарын іске асыру болғаны айдан анық.

В этом ряду находятся и беспорядки в Жамбылской области, различные провокации на межэтнической почве и другие конфликты.

Сплоченность нашего общества методично расшатывали, в том числе посредством акций протеста, согласно профессионально разработанным сценариям.

Конспиративно шла подготовка конкретных исполнителей радикальных мер.

Комитет национальной безопасности как уполномоченный орган не смог и не захотел дать четкую оценку этой подрывной работе. Не разглядел критической угрозы национальной безопасности.

Организаторам атаки оставалось найти только повод, который появился бы в любом случае.

В качестве инструмента было использовано недовольство населения из-за роста цен на автогаз.

Далее события развивались как по спирали.

На первом витке произошли митинги в ряде регионов, в частности, в Жанаозене.

На втором – подключились бандиты и мародеры.

Далее последовала «горячая» фаза уже с участием вооруженных террористов, в том числе зарубежных боевиков.

После этого стала очевидна их ключевая цель – дезорганизация институтов государственного управления, подрыв конституционного строя, в конечном итоге захват власти.

Называя вещи своими именами, и я уже заявил вчера об этом на саммите ОДКБ, против нашей страны была развязана террористическая война.

Враг показал крайнюю жестокость и готовность пойти на любые шаги.

Он сеял страх среди населения, чтобы подавить даже саму мысль о сопротивлении.

План атаки на Казахстан включал в себя целый ряд различных аспектов: военный, политический, идеологический, дезинформационный и прочие. Над подготовкой захвата власти работали профессионалы.

Коль скоро это была вооруженная агрессия со стороны международного терроризма против нашей страны, то Казахстан юридически обоснованно обратился к своим партнерам по Договору о коллективной безопасности с просьбой направить миротворческий контингент.

Необходимо понимать: на момент принятия такого решения мы могли полностью утратить контроль над Алматы, который просто был бы отдан на растерзание террористам.

Потеряв Алматы, мы потеряли бы столицу, а затем всю страну. В этом суть событий трагических январских дней.

С появлением миротворческого контингента в столице мы смогли перебросить отсюда дополнительные части спецназовцев в Алматы и спасти город.

Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына жеке тоқталғым келеді.

Бұған қатысты түрлі қауесеттің, әсіресе, шетелде тарап жатқан жаңсақ пікірдің алдын алу қажет.

2,3-бет

♦KŪLTÖBE

ҮКІМЕТ БАСЫ ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Пленарлық отырысқа дейин Мемлекет басшысы Парламент Мәжілісіндегі саяси партиялардың фракциялары жетекшілерінің алдында сөз сөйлеп, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі лауазымына Әлихан Смайыловтың кандидатурасын талқылауға ұсынды.

Фракциялар жетекшілері Әлихан Смайыловтың кандидатурасына қолдау білдірді.

Бұдан кейін Қасым-Жомарт Тоқаев ҚР Конституциясының 44 бабына сәйкес Парламент Мәжілісінің қарауына Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі лауазымына Смайылов Әлихан Асханұлының кандидатурасын ұсынды.

– Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі лауазымына тағайындауға келісім беру үшін Әлихан Асханұлы Смайыловтың кандидатурасын Парламент Мәжілісінің қарауына ұсынамын. Ол тәжірибелі маман, еңбекқор мемлекеттік қызметші. Статистика жөніндегі агенттіктің төрағасы, Президенттің көмекшісі, Қаржы министрі, Премьер-Министрдің бірінші орынбасары болды. Қазақстан экономикасының болашағы туралы көзқарасы дұрыс. Нақты жоспары бар. Әлихан Асханұлы Үкіметтің жұмысын өте жақсы біледі. Өзінде жүктелген міндеттерді абыроймен атқарады деп сенемін, – деді Президент.

Саяси партиялардың фракция жетекшілері, Парламент Мәжілісінің депутаттары Әлихан Смайыловтың кандидатурасына қолдау білдіріп, сөз сөйледі.

Талқылаулардан кейін дауыс беріліп, Мәжіліс Президенттің Әлихан Смайыловты Үкімет басшысы лауазымына тағайындау жөніндегі ұсынысына келісім берді.

Пленарлық отырыста Қасым-Жомарт Тоқаев Әлихан Смайыловты Премьер-Министр лауазымына тағайындау туралы Жарлыққа қол қойды.

Президент жаңа Үкіметке саяси, әлеуметтік-экономикалық салалардағы және ұлттық қауіпсіздік пен қорғанысты қамтамасыз ету жөніндегі өзекті мәселелерді шешу үшін нақты міндеттер жүктеді.

Мемлекет басшысы сөзінің соңында қайғылы күндері бірлік танытқан қазақстандықтарға шынайы ризашылығын білдірді.

– Жуық арада болған қайғылы оқиғалар кезіндегі экстремистермен күресте азаматтарымыздың көпшілігі патриоттық танытты. Халықтың бірлігі, Қазақстанның тәуелсіздігі мен егеменді дамуы идеясына деген шынайы сенімі – еліміздің дамуы мен қоғам болып ұйысуының мықты іргетасы. Біз барлық қиындықты бірлесе еңсереміз. Жаңа Қазақстанды бірге құрамыз, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

«ЖШ»-ақпарат.

♦MINBER

ҚАЙТА ЖАСАҚТАЛДЫ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев жаңа Үкімет құрамын бекітті. Жаңа Үкімет құрамы төмендегідей:

Роман Васильевич Скляр – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары;

Ералы Лұқпанұлы Тоғжанов – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары;

Мұхтар Бескенұлы Тілеуберді – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Сыртқы істер министрі;

Бақыт Тұрлыханұлы Сұлтанов – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Сауда және интеграция министрі;

Ғалымжан Тельманұлы Қойшыбаев – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Кеңсесінің Басшысы;

Мұрат Кәрібайұлы Бектанов – Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі;

Ерлан Заманбекұлы Тұрғымбаев – Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі;

Асқар Қуанышұлы Омаров – Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық даму министрі;

Ербол Шырақпайұлы Қарашөкеев – Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі;

Қанат Сергейұлы Мусин – Қазақстан Республикасының Әділет министрі;

Асхат Қанатұлы Аймағамбетов – Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі;

Ажар Ғиният – Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі;

Серік Жамбылұлы Шәпкенов – Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі;

Қайырбек Айтбайұлы Өскенбаев – Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі;

Ерұлан Кенжебекұлы Жамаубаев – Қазақстан Республикасының Қаржы министрі;

Дәурен Әскербекұлы Абаев – Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрі;

Юрий Викторович Ильин – Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрі;

Әлібек Сакенұлы Қуантыров – Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі;

Бағдат Батырбекұлы Мусин – Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрі;

Серікқали Аманғалиұлы Брекешев – Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрі;

Болат Оралұлы Ақшолақов – Қазақстан Республикасының Энергетика министрі.

♦TIN

ОҢТАЙЛЫ ШЕШІМ

Еңбек, әлеуметтік қорғау және көші-қон комитетінің Алматы облысы бойынша департаменті мемлекеттің 2022 жылға көзделген барлық әлеуметтік міндеттемесі белгіленген мерзімде толық көлемде орындалатынын хабарлайды.

Қазақстанда 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап жасына байланысты зейнетақы мөлшері 7 пайызға, базалық зейнетақы мен мемлекеттік жәрдемақы мөлшері 5 пайызға ұлғайды. Облыс бойынша бұл шаралармен 680 мың алушыға қатысты болады.

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы мөлшері 41 пайызға, 42500-ден 60000 теңгеге дейін ұлғайтылды.

Ағымдағы жылғы 10 қаңтардағы жағдай бойынша зейнетақы мен жәрдемақы алушылардың шоттарына 29,8 млрд теңге аударылды. Осы жылғы қаңтарда зейнетақы мен жәрдемақы төлеуге көзделген барлық қаражат белгіленген тәртіпке және бекітілген кестеге сәйкес алушылардың шотына түседі.

Қайта куәландыру мерзімі басталатын мүгедектігі бар адамдарға бұрын белгіленген тобы бойынша мүгедектік Төтенше жағдай режимінің қолданылу уақытына ұзартылады.

«ЖШ»-ақпарат.

Басы 1-бетте.

Бұл ұйым ұжымдық қауіпсіздік мәселелерімен айналысады.

Қазақстан – оның толыққанды құрылтайшысының бірі.

Осы ұйымның барлық мүшелерінен жасақталған бітімгершілік контингенті Қазақстанға уақытша мерзімге ғана келді. Оған жүктелген міндеттер нақты айқындалған.

Бұл – стратегиялық нысандарды күзету және ақыл-кеңес беріп, қолдау көрсету.

Лаңкестерге қарсы операцияны толығымен Қазақстанның күштік құрылымдары жүзеге асыруда.

Шын мәнінде, солардың жанкешті іс-әрекетінің арқасында төңкеріске жол берілген жоқ.

Попытка государственного переворота, покушение на целостность страны провалились.

Вместе, как единая нация, мы отстояли Алматы и другие областные центры. В кратчайшие сроки они будут восстановлены и станут еще краше.

Теперь это моя личная обязанность и, естественно, ответственность Правительства.

Пользуясь настоящей возможностью, хотел бы выразить сочувствие жителям городов, ставших объектами террористической агрессии.

* * *

Сегодня, когда эти «черные» дни уже позади, хочу отметить мужество бойцов спецподразделений МВД в отражении террористической агрессии.

Например, в Алматы небольшая группа полицейских две ночи подряд отбивала атаки бандитов, пытавшихся захватить здание Департамента полиции.

В критической ситуации достойно проявили себя и военнослужащие Министерства обороны и Службы государственной охраны.

Однако не все проявили верность своему долгу.

В ряде городов руководители ДКНБ, несмотря на достаточный боевой арсенал, не вступая в бой покинули служебные здания, оставив там оружие и секретную документацию.

* * *

Теперь хочу обозначить первые контуры работы, которую нам предстоит выполнить.

Первое. Необходимо успешно завершить антитеррористическую операцию.

Полностью восстановить правопорядок, чтобы наши граждане могли свободно ходить по улицам городов, поселков и аулов, работать и учиться, не опасаться за своих детей и близких.

В целом острая фаза контртеррористической операции пройдена.

Ситуация во всех регионах стабильная.

В связи с этим заявляю, что основная миссия миротворческих сил ОДКБ успешно завершена.

Через два дня начнется поэтапный вывод объединенного миротворческого контингента ОДКБ. Процесс вывода контингента займет не более 10 дней.

Второе. Следует найти и наказать всех боевиков и их пособников, причастных к преступлениям против мирных граждан.

Критически важно разобраться с теми, кто стоит за террористическими атаками.

Другой крайне важный момент: почему государство «проспало» наличие спящих ячеек боевиков и деятельность их командного пункта?

Почему на территории нашей страны оказалось так много нелегального оружия и спецсредств?

Почему не проводилась агентурная работа по выявлению и нейтрализации адептов терроризма?

Специальная следственно-оперативная группа должна качественно и в полном объеме выполнить свою работу, раскрыть все причины и детали трагедии.

Үшінші. Қаза болған тәртіп сақшыларының, әскери қызметшілер мен қарапайым азаматтардың отбасына көмек көрсету – біздің қасиетті борышымыз.

Бұл мәселе менің жіті бақылауымда болады.

Тұрғын үймен, оқумен және басқа да қажетті нәрсемен қамтамасыз етеміз.

Төртінші. Қысқа мерзім ішінде қираған дүние-мүлікті қалпына келтіру керек.

Толығымен қалыпты өмірге ораламыз.

Қаржы жүйесі мен көлік саласының, азық-түлік жеткізу ісінің еш кедергісіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету қажет.

Тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің тапшылығын, бағаның негізсіз көтерілуін болдырмау маңызды.

Үкімет комиссиясы өз жұмысын бастап кетті. Ол азаматтар мен бизнеске қолдау көрсетеді.

Мемлекет қаржылай көмекпен қатар, кәсіпкерлерге басқа да қолдау түрлерін ұсынады.

Атап айтқанда, несиелер бойынша пайыздық төлемдер, айыппұл мен өсімпұл белгілеу тоқтатыла тұрады.

Бесінші. Еліміздің қауіпсіздігін нығайту және қауіп-қатердің алдын алу үшін шұғыл шараларды жүзеге асыру қажет.

Біз сарбаздарды, әскери техника мен қару-жарақты қажетті жерге жедел жеткізу үшін әскери-көлік авиациясы паркін толықтыру ісін қолға аламыз.

Мемлекеттік шекараны нығайтуымыз керек.

Көші-қон, соның ішінде ішкі көші-қон саласын тәртіпке келтіретін кез келді.

Қару-жарақ айналымын мұқият тексеріп, оны заң тұрғысынан реттеу қажет.

Шұғыл түрде қираған ғимараттар мен арнаулы техниканы жөндеп, бейнебақылау жүйесін іске қосып, құқық қорғау органдарының қызметін қалпына келтіру керек.

* * *

Особо хочу остановиться на такой стратегической задаче, как кардинальная реорганизация всей системы обеспечения национальной безопасности.

Предстоит перестроить работу наших Вооруженных сил, правоохранительных структур, органов национальной безопасности, внешней разведки.

Все они должны слаженно работать во имя одной цели – максимально эффективной защиты наших граждан, конституционного строя и суверенитета от угроз любого характера и масштаба.

Этого требуют коренные интересы нашего государства.

Для решения данной задачи необходимо сфокусироваться на следующих приоритетах.

Первое. Внести срочные коррективы в реформирование правоохранительной системы.

Мы значительно продвинулись в деле создания сервисной модели полиции и модернизации уголовного процесса.

Но нужно быть готовыми противостоять тотальным террористическим атакам.

Командованию силовых структур незамедлительно приступить к отработке боевых навыков, оснащению эффективными средствами защиты и нападения.

Второе. Укрепить количественно и качественно Национальную гвардию.

Предстоит сформировать ее новые подразделения в регионах и усилить действующие, решить вопросы с транспортным и материально-техническим обеспечением.

Увеличить численность подразделений специального назначения МВД и Национальной гвардии.

Повысить уровень боеготовности.

Дооснастить необходимыми специальными и транспортными средствами.

Увеличить оплату труда сотрудников спецподразделений всех силовых органов.

Третье. Повысить правовую защищенность полицейских.

Ужесточить ответственность за нападения на представителей власти и неподчинение законным требованиям.

Четвертое. Кардинально повысить боеспособность армии.

В кратчайший срок создать командование Сил специальных операций.

Пятое. Пересмотреть принципы организации и управления Пограничной службой.

Провести ревизию реформ, которые сместили акцент с войсковой охраны государственной границы на оперативные методы работы.

Шестое. Полностью перестроить деятельность разведывательного сообщества, включая внешнюю, военную, криминальную и финансовую разведку.

Седьмое. Обеспечить эффективную координацию между различными силовыми структурами.

Актуализировать алгоритмы действий госорганов в кризисных ситуациях, усилить межведомственную координацию.

Наладить оперативную и военно-техническую совместимость всех силовых структур.

Восьмое. Обеспечить самостоятельность силовых структур при принятии решений, повысить уровень ответственности их руководителей.

Девятое. Реализовать комплекс системных мер по противодействию религиозному экстремизму.

Ни в коем случае не допустить его сращивания с криминалом, особенно в учреждениях уголовно-исполнительной системы.

В ближайшее время мы проведем заседание Совета Безопасности, на котором рассмотрим конкретные направления реализации всех этих задач.

Следует признать, что произошедшие трагические события во многом вызваны серьезными социально-экономическими проблемами и неэффективной, а точнее, провальной деятельностью некоторых государственных органов.

Произошел заметный отрыв отдельных исполнительных органов от трудных реалий и потребностей граждан. У представителей властных структур сформировалось искаженное представление о жизни людей, их чаяниях и запросах.

Обострилась и проблема неравенства. Она усугубляется из года в год, хотя средние показатели доходов населения вроде бы растут, по крайней мере на бумаге.

Однако за приличными средними заработками скрывается сильное имущественное расслоение в обществе. Многие насущные проблемы граждан не решены.

Обеспечение благополучия и качества жизни – главная задача государства. Эти слова следует перевести в плоскость реальных дел.

Доходы всех групп населения должны расти по мере роста экономики. Это непреложная аксиома, которая в нашем случае не работает.

Созданная в стране социально-экономическая система показала достаточную эффективность в обеспечении общего роста национального дохода, но при этом является неэффективной в его распределении, и вы это хорошо понимаете и знаете.

Ключевыми выгодоприобретателями экономического роста стали финансово-олигархические группы.

Сложившиеся олигополии серьезно ограничили развитие свободного рынка и снизили конкурентоспособность страны.

Ең алдымен, еліміздің жаңа экономикалық тұрғын қалыптастыруды мықтап қолға алу қажет.

Экономикалық саясатымыздың мақсаты – айқын. Бұл – заман талабына сай әлеуметтік бағдары бар нарықтық экономика құру және дамыту.

Бұл жүйенің өзегінде қоғам алдындағы жауапкершілігін сезіне білетін кәсіпкерлеріміздің ауқымды тобы тұратыны анық. Яғни, бұл – өзінің және балаларының тағдырын Қазақстанмен ғана байланыстыратын кәсіпкерлер.

Дәл осындай кәсіпкерлер ел болашағы үшін өзіне жауапкершілік алуға дайын.

Сол себепті, кәсіпкерлікті дамыту үшін жүйелі жұмыс атқару өте маңызды.

Мен бизнеске түскен бюрократиялық салмақты айтарлықтай азайтып, оның өсіп-өркендеуіне жол ашатын заңға қол қойдым.

Үкімет осы заңның әлеуетін нақты іс жүзінде пайдалануы қажет.

Много справедливых вопросов вызывает эффективность и доступность мер государственной поддержки.

Сложившаяся система ориентирована главным образом на обслуживание крупных структур по принципу: «друзьям все, остальным – по закону».

По сути, данная система еще более усиливает олигополию в экономике. Большие предприятия пользуются особыми привилегиями, подавляя конкуренцию и препятствуя проведению реформ.

Например, Банк развития Казахстана, по сути, превратился в личный банк для избранного круга лиц, представляющих финансово-промышленные и строительные группы. Мы знаем всех пофамильно.

Пользуясь доступом в высокие кабинеты, они получают привилегированные условия для реализации своих проектов.

На эти проекты отвлекаются ресурсы государства, которые могли быть использованы для развития именно малого и среднего предпринимательства.

Мемлекет басшысы Қ. ТОҚАЕВ:

«ҚАСІРЕТТІ ҚАҢТАР» ҚОҒАМ ТҰТАСТЫҒЫ –

Правительству поручается перестроить деятельность БРК.

Остаются непрозрачными, неэффективными и процедуры предоставления мер государственной поддержки.

Следует кардинально пересмотреть эти подходы. Это должны быть прозрачные и понятные механизмы. Особое внимание нужно уделить развитию малого и среднего бизнеса в регионах.

Әділ бәсекелестік біздің экономика үшін басты талапқа айналуға тиіс.

Бүгінде бағаны ымыраласа отырып белгілеу қалыпты нәрсеге айналды.

Мемлекеттік және квазимемлекеттік сектордың сатып алу саласында картельді келісімдер жасасу кеңінен тарап кетті.

Мысалы, Мен былтыр фармацевтика нарығындағы картельді ретке келтіруді тапсырдым.

Бірақ, кейбіреулер заңнамадағы кемшіліктерді желеу етіп, бұл жұмысты аяқсыз қалдыруға тырысуда.

Сондықтан, картельді келісімдер жасасты деген күдік болған жағдайда мемлекеттік сатып алуға қатысушыларды тексеруге тыйым салу туралы мораторийдің күшін жоюды тапсырамын.

Келесі мәселе. Жылдан жылға біздің азаматтарымыз бен кәсіпкерлерімізз жанар-жағар май өндіру және оны бөліп-тарату жүйесінің ашық болмауынан зардап шегіп келеді.

Тіпті, жанар-жағар май бағасын жарты жыл бойы қолдан реттеуге мәжбүр болып отырмыз.

Осы кезеңде Бас прокуратура Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігімен, сондай-ақ Энергетика министрлігімен бірлесіп, осы саладағы жұмыстарды ретке келтіруге, оны реформалау үшін кешенді ұсыныстар әзірлеуге тиіс.

Егер бұл жұмыс бір жолға қойылмаса, жанар-жағар май бағасын реттеу жүйесі сақталады.

Келесі мәселе – «Самұрық-Қазына» қоры қызметінің тиімділігі.

Бүгінде бұл қордың активі еліміздің ішкі жалпы өнімінің 60 пайызына жуықтайды.

Яғни, осы ұйымның тиімді қызметі бүкіл экономикамызды өркендетуге тікелей әсер етеді.

Қордың КЕГОК, Қазғаз және Қазақстан темір жолы сияқты инфрақұрылымдық компаниялары экономикамыздың барлық дерлік секторының тиімділігін айқындайды.

Осы тұста, қор өзінің негізгі міндетін орындап отыр ма, яғни ұлттық байлықты еселей алды ма деген орынды сұрақ туындайды.

Қомақты жалақы алатын қызметкерлері, директорлар кеңесі немен айналысады?

Қызметі өте қымбат консалтинг компанияларын және шетелдік мамандарды жұмысқа тартқаннан пайда бар ма?

«Самұрық-Қазына» қоры еліміздің стратегиялық активтерін басқару ісінде басты рөл атқарады.

Сондықтан, Үкіметке Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігімен бірлесіп, квазимемлекеттік секторды түбегейлі реформалау үшін ұсыныстар әзірлеуді тапсырамын.

Егер Қорды реформалау мүлдем мүмкін болмаса, ондай құрылымның экономикамызда болмағаны жөн.

Сохраняются вопросы по прозрачности закупок Фонда. Жалобы приходят регулярно.

Следует обязательно найти ответы на данные вопросы. В частности, важно сократить основания, позволяющие заключать договоры по государственным закупкам способом из одного источника.

Предстоит в целом пересмотреть порядок закупок «Самрук-Казына» и иных национальных компаний.

В прошлом году вышел новый Закон о регулируемых закупках, но большое количество вопросов по-прежнему решается на уровне подзаконных актов и решений самого Фонда.

Нужно обеспечить согласование правил и процедур «Самрук-Казына» с Министерством финансов и Агентством по защите и развитию конкуренции.

Экономикалық өсім мемлекеттің экономикадағы үлесін азайтумен тығыз байланысты.

Бірақ, жекешелендіру жүйелі және ашық жүргізіліп жатқан жоқ.

Атап айтқанда, бәсекелестік ортаға берілуге тиіс активтерді іріктеу тәсілдері айқындалмаған. Оны шұғыл әзірлеу қажет.

Үкіметке Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігімен бірлесіп, тиісті Мемлекеттік комиссияның жекешелендіруге қатысты шешімдерінің толық ашық әрі айқын болуын қамтамасыз етуді тапсырамын.

Экономиканы әртараптандыру – күрделі міндет.

Әртараптандыру болмаса, азаматтарымыздың әл-ауқатын арттырып, тұрақты жұмыс орындарын ашу мүмкін емес.

Бұл жұмыстың басты бағыты – өңдеу өнеркәсібін дамыту. Дегенмен, ел экономикасындағы өңдеу өнеркәсібінің үлесі айтарлықтай өсті деп айтуға келмейді.

Біз әлі күнге дейін бірқатар өнім түрінен импортқа тәуелдіміз.

Жыл өткен сайын еліміздің төлем балансында өткір тапшылық байқалуда.

Алюминийден, мыстан жасалған дайын бұйымдар және машина жасау саласына қажетті жабдықтар әлі күнге дейін шетелден әкелінеді.

2020 жылдың қорытындысы бойынша тек мұнай-газ және тау-кен машина жасау саласының импорты 4 миллиард долларднан асты.

Әлде елімиздегі кейбір адамдар ахуалдың дәл осындай күйде болуына мүдделі ме?

Үкімет бүкіл өнеркәсіп саласына терең талдау жұмысын жүргізуге тиіс.

Шикізат қорын, құзіреттері мен экономикалық тиімділікті ескере отырып, бәсекеге қабілетті секторларды анықтау керек.

Жүргізілген талдаудың негізінде нақты жобаларды әзірлеп, инвесторларды тарту қажет.

Бұл – Үкіметтің жаңа құрамының алдында тұрған басты міндеттердің бірі.

Далее. У предпринимателей и в целом в обществе множество вопросов вызывает деятельность компании, которая называется «Оператор РОП».

Дошло до того, что было организовано некое общественное движение против этой частной компании.

Поручаю Правительству принять меры по прекращению утилизационного сбора и распоряжения утилизационным сбором ТОО «Оператор РОП».

Этим должна заниматься государственная организация, как в зарубежных странах.

Что касается самих сборов, следует пересмотреть их ставки. Функции государства по утилизации, поддержке автомобильной промышленности и сельхозмашиностроения никто не отменял.

Нужно конструктивно обсудить данный вопрос с бизнесом и общественностью.

Следует рассмотреть вопрос предоставления покупателям отечественных автомобилей и сельхозтехники ваучеров за счет утилизационного сбора.

Проработайте и иные общественно полезные способы использования его средств.

Еще один вопрос, который сильно волнует, если не сказать, раздражает, нашу общественность, особенно жителей столицы, – это строительство LRT.

Из обычного инфраструктурного проекта он превратился в серьезную проблему, которая вредит репутации страны.

Уже затрачены огромные средства, привлечены займы, приняты объемные контрактные обязательства перед зарубежными партнерами.

Проект изначально был ошибочным, это надо признать. Причем это проект с сильным запахом коррупции.

Теперь нужно принять оптимальное решение, потому что простой снос означает потерю времени и денег.

У нас нет иного выбора, как пригласить отечественных и зарубежных архитекторов и урбанистов, которые определят возможные варианты использования данного проекта.

Ауыл шаруашылығына ерекше назар аудару керек.

Соңғы жылы елімізде қуаңшылық болды.

Былтырға қарағанда жиналған астық көлемі 4 миллион тоннаға кеміді.

Бұл шикізатпен және жем-шөппен қамтамасыз ету ісіне әсер етті.

Болжам бойынша биыл да ахуал күрделі болуы мүмкін.

Үкімет тұқыммен, жем-шөппен, тыңайтқышпен қамтамасыз ету мәселелерін және егін егу науқанын қатаң бақылауда ұстауға тиіс.

Субсидияны тұрақты беруге қатысты мәселе жиі көтеріледі.

Мен бұған дейін субсидиялау тәсілдерін қайта қарау қажеттігі туралы тапсырма берген болатынмын.

Бұл жұмыс қысқа мерзім ішінде атқарылуға тиіс.

Біз субсидия алуды жеңілдетуге, оның қолжетімді болуын және ашықтығын қамтамасыз етуге тиіспіз.

Жуырда болған заң бұзушылықтардың қайталануына жол бермеу маңызды.

Алдағы үш жылда азық-түлік қауіпсіздігі мәселесін түбегейлі шешу қажет.

Бұл Үкімет пен әкімдердің алдында тұрған негізгі басымдық екеніне айрықша назар аударамын.

Егер нарықта азық-түлік тауарлары мол болмаса, инфляцияны ұстап тұруға ешқандай шара көмектеспейді.

Для обеспечения макроэкономической стабильности необходимы дополнительные источники доходов бюджета.

На фоне высоких цен на сырье доходы предприятий горнорудного сектора выросли. Мы это знаем.

Поручаю Правительству проработать вопрос дополнительных поступлений в бюджет. Взамен можно предоставить широкие льготы для разведки и освоения новых месторождений. Я веду речь о крупных горнорудных и других компаниях.

В условиях благоприятной конъюнктуры рынка производители бензина и различные посредники получают дополнительные прибыли.

Считаю необходимым изымать часть этой маржи в пользу бюджета посредством акцизов. Правительство должно провести соответствующие расчеты.

При этом нельзя допустить роста цен.

Значительный потенциал в повышении доходов бюджета кроется в наведении порядка на таможне. Особенно на границе с Китаем.

Самый настоящий бардак, творящийся там, общеизвестен. Машины не досматриваются, налоги и пошлины не платятся. Расхождения в «зеркальной» статистике с таможенными органами КНР достигают миллиардов долларов.

Существуют некие «уполномоченные операторы», имеющие статус неприкасаемых.

Страна теряет десятки миллиардов тенге в виде налогов. Так дело не пойдет.

Поручаю Генеральной прокуратуре совместно с Минфином, Агентством по финансовому мониторингу и другими заинтересованными органами провести комплексную проверку и обеспечить порядок на таможенной границе.

Говоря о доходах бюджета, нельзя не отметить и некоторые статьи расходов.

Отмечу заработные платы членов Правительства, депутатов и акимов.

В конце прошлого года данный вопрос активно обсуждался в обществе.

В конце прошлого года данный вопрос активно обсуждался в обществе.

Считаю, что заработные платы у упомянутой категории государственных служащих вполне достаточные.

Поэтому считаю возможным объявить пятилетний мораторий на повышение заработных плат членов Правительства, акимов регионов и депутатов.

Я понимаю, что это не очень хорошая новость для депутатов Мажилиса, но думаю, что вы эту новость воспримите с пониманием.

Мемлекет басшысы Қ. ТОҚАЕВ:

САБАҒЫ: ТӘУЕЛСІЗДІК КЕПІЛІ

Административным госслужащим и бюджетникам заработные платы продолжим поднимать по мере роста возможностей бюджета.

Қаржы жүйесінің тұрақтылығы ұлттық экономиканы одан әрі дамытудың кепілі екені белгілі.

Экономика өсіп, халықтың табысында алшақтық пайда болғандықтан, тұтыну несиелері айтарлықтай артты.

Оның мөлшері бизнесті несиелеу көлемінен асып кетті.

Халық қазіргі уақытта көп несие алып жатыр.

Осыны ескерсек, бұл қаржы нарығын құбылтып, әлеуметтік тұрақсыздық қаупін тудыруы мүмкін.

Үкімет жеке тұлғалардың банкроттығы туралы заң жобасын әзірлеуді бастады.

Бірақ, бұл тығырықтан шығатын жол емес.

Ең алдымен, шектен тыс қарыздың көбеюін болдырмау қажет.

Сондықтан, Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігіне Ұлттық банкпен бірлесіп, пруденциалды реттеу тетіктері арқылы нақты әрі жедел шешім қабылдауды тапсырамын.

Устойчивый экономический рост невозможен без обеспечения стабильности на валютном рынке.

На фоне произошедших событий и режима чрезвычайного положения возникли серьезные риски спекулятивного давления на национальную валюту.

Поручаю Национальному банку и Агентству по регулированию и развитию финансового рынка обеспечить стабильность валютного рынка до полного восстановления доверия к тенге со стороны внутренних и внешних участников рынка.

С целью повышения благосостояния казахстанцев мы неоднократно поднимали зарплаты и пенсии, но каждый раз сталкиваемся с неконтролируемым ростом цен.

На протяжении многих лет высокая инфляция остается ключевой проблемой нашей экономики. Она снижает эффективность экономической и социальной политики.

Пришла пора поставить точку в этом вопросе, стабилизировать цены и инфляционные ожидания населения.

Нужна планомерная работа по снижению инфляции. Целевой коридор – 3-4% к 2025 году.

Правительству совместно с Национальным банком и Палатой «Атамекен» предстоит разработать комплекс мер по контролю инфляции.

Он должен включать в себя меры по снижению импортной зависимости, снижению избыточного посредничества и инструменты денежно-кредитной политики.

В Казахстане созданы все условия для привлечения прямых иностранных инвестиций.

Мы заинтересованы в том, чтобы благоприятный инвестиционный климат сохранялся.

Могу заверить, что государством будут приняты все необходимые меры для восстановления доверия внутренних и иностранных инвесторов.

Все обязательства и гарантии государства перед инвесторами будут исполнены в полном объеме.

На данном этапе нужна новая Концепция инвестиционной политики для повышения привлекательности страны в условиях усиления требований ESG, глобального энергетического и технологического перехода.

Отдельно заострю внимание на следующем вопросе.

В связи с введением чрезвычайного положения высок риск вывода капитала отдельных финансово-промышленных групп за рубеж, в том числе путем заключения фиктивных сделок.

Мы уже зафиксировали движение на счетах отдельных лиц.

Поэтому поручаю Национальному банку совместно с Агентствами по финансовому мониторингу и регулированию финрынков обеспечить четкое наблюдение, проверку и контроль всех транзакций и лиц, необоснованно выводящих средства из страны.

В завершение экономического блока выступления отмечу.

Сегодня мы назначили нового Премьер-министра, поставили ряд конкретных задач.

Поручаю Премьер-министру в течение трех недель подготовить Программу действий Правительства на 2022 год. Рассмотрим ее на расширенном заседании Правительства в начале февраля.

Во всем мире началась новая вспышка коронавируса. В Казахстане наблюдается резкий рост заболеваемости. Фиксируется более 2 тысяч новых случаев в сутки.

За весь период пандемии число заражений составило более 1 млн человек.

Поэтому важно не расслабляться и продолжить борьбу с коронавирусом.

Это также должно быть ключевой задачей нового Правительства.

Теперь о межрегиональных диспропорциях.

Общеизвестно, что регионы Казахстана развиваются неравномерно.

Диспропорции создают предпосылки для социального дискомфорта, роста миграционных настроений.

Последние события показали острую проблему с занятостью в западных и южных регионах. Там высока рождаемость, а экономика не поспевает с созданием рабочих мест.

Поэтому системная индустриализация, содействие МСБ, развитие сектора услуг в этих областях являются не региональным, а национальным приоритетом.

Нельзя забывать о культурной, образовательной составляющей развития.

Образованные граждане более конкурентны в масштабах страны, имеют больше шансов на успех и достойную жизнь.

Поручаю Правительству разработать для данных регионов отдельные направления в рамках программ «Ауыл – Ел бесігі», «Дорожной карты бизнеса» и других.

Далее. Не секрет, что зачастую уровень поддержки региона зависит от «веса» конкретного акима, а не от реальных потребностей жителей.

Это ведет к диспропорциям в развитии и недовольству граждан.

Многие из них, особенно жители сырьевых регионов, считают, что их области заслуживают большего внимания при распределении бюджетных ресурсов.

Данные области, являясь донорами бюджета, отстают по многим параметрам социально-экономического развития.

Поэтому подходы нужно постепенно менять. Назрела основательная реформа межбюджетных отношений.

Поручаю Правительству подготовить пакет законодательных изменений.

Комплексного реформирования требует система государственного управления.

Необходимо признать невысокий кадровый потенциал, формализм, коррупцию, большую текучесть кадров.

Поэтому сохраняется низкий уровень доверия общества к институтам государственной власти.

Следует усовершенствовать систему отбора кадров на государственную службу, убрать излишние препоны и барьеры для поступления.

Реальным принципом приема и продвижения по службе должен стать принцип «меритократии».

Государственная служба должна быть открыта любому казахстанцу.

Следует также упростить порядок «выхода» из государственной службы.

Некоторые безынициативные чиновники могут просиживать штаны годами в своих кабинетах. Они не дают расти молодым и перспективным ребятам, снижают эффективность госаппарата. С такими чиновниками надо легко прощаться, хотя, что касается государственного аппарата, институциональная память чиновников имеет очень большое значение. Нельзя просто так, «чохом», заменять всех чиновников на молодых.

Здесь должен быть абсолютно разумный подход. Если человек справляется в свои 60 лет с работой, обладает институциональной памятью, очень полезен для государственной службы, его ни в коем случае увольнять нельзя. То есть здесь должен присутствовать разумный, дифференцированный подход.

Поручаю Правительству и Агентству по делам госслужбы разработать и внедрить соответствующие механизмы.

Мною инициирован проект «Президентский молодежный кадровый резерв». Это социальный лифт для перспективной молодежи и в то же время механизм формирования нового мышления, внедрения новых подходов в работе госаппарата. Эта практика будет продолжена.

В соответствии с моим поручением в прошлом году численность государственного аппарата была сокращена на 15 %.

Госаппарат является двигателем и исполнителем реформ, оказывает гражданам важные государственные услуги, обеспечивает реализацию концепции «Слышащего государства».

Без государственного аппарата само государство не может успешно существовать.

На текущем этапе численность госслужащих следует признать оптимальной.

После всех организационных решений, связанных с назначением нового Правительства, эту численность нужно зафиксировать на среднесрочный период. А затем посмотрим: если мы постепенно будем избавляться от государственных функций, передавать их в конкурентную среду, следовательно, и численность государственного аппарата будет постепенно сокращаться.

Необходимо констатировать, что в целом эффективность диалога чиновников с гражданами попрежнему низка. Руководители госорганов не умеют, а порой и боятся общаться с народом.

Члены Правительства должны регулярно выезжать в регионы, а акимы регионов обязаны проводить постоянные встречи с жителями каждого населенного пункта.

Еще одна проблема – тотальная бюрократия.

Она справедливо формирует у граждан представление о госаппарате как медлительной, равнодушной машине.

Бюрократия – одна из главных причин некачественной реализации реформ.

От этой болезни предстоит излечиться всем нам.

Приоритетом должно стать содержание, а не форма. Отчет ради отчета и контроль ради контроля должны уйти в прошлое.

Конечный результат важнее процесса. Все процессы, неоправданно усложняющие и замедляющие реальные решения, должны быть ликвидированы.

Сегодня госорганы ориентированы не на содержательную реализацию поручения, а на его бюрократическое исполнение.

Готовятся документы – образцовые по форме, но выхолощенные по содержанию.

Несмотря на интеграцию ключевых информационных систем, госорганы по-прежнему плодят макулатуру и бессмысленную переписку.

Данные информационных систем государственных органов следует признать официальными и не требующими бумажного переподтверждения. В противном случае, зачем мы вводим цифровизацию? Цифровизация – это ведь не модная игрушка. Она должна практически функционировать, быть полезной с точки зрения исполнения функций госаппарата.

Большинство совещаний нужно проводить в онлайн-формате.

Эти и другие меры по кардинальной дебюрократизации госаппарата будут отражены в отдельном Указе.

В функционале Агентства по стратегическому планированию и реформам и Агентства по делам государственной службы следует предусмотреть конкретные функции мониторинга и реализации мер по дебюрократизации и повышению эффективности госаппарата.

Благополучие граждан и их социальное самочувствие должны быть главными и всегда находиться в фокусе внимания государства.

Пора завершать игру с цифрами и переходить к реальным делам. Зачастую госорганы любят маскировать ситуацию терминами вроде «продуктивных самозанятых», «неформальной занятости».

В результате многие люди остаются «один на один» с безработицей и социальной незащищенностью.

Это требует качественного обновления социально-трудовой сферы.

В этих целях следует принять комплекс следующих мер.

Разработать программу повышения доходов населения.

Работа должна быть точной и адресной. На каждом управленческом уровне следует установить конкретные показатели снижения бедности.

Предстоит выявить реальное количество граждан, нуждающихся в трудоустройстве.

Поручаю Правительству совместно с «Атамекен» в двухмесячный срок принять программу по повышению доходов населения.

Правительству следует обеспечить своевременное принятие Социального кодекса.

В рамках данного документа мы должны адаптировать социальную политику под новые реалии с учетом вызовов пандемии и накопившихся проблем.

Социальный кодекс должен стать ключевым элементом нового «общественного договора».

Особое внимание следует уделить снижению безработицы, особенно молодежной.

Выпускники вузов, колледжей, особенно молодежь без образования не всегда имеют возможность трудоустроиться на постоянные рабочие места. Это мы хорошо знаем. Выживают, перебиваясь случайными заработками.

Некоторые в поисках дохода могут переступить закон.

Поручаю Правительству рассмотреть возможность увеличения продолжительности участия и размера оплаты труда по проектам «Молодежная практика» и «Первое рабочее место».

Важно создавать условия для реализации деловых инициатив молодежи и уязвимых категорий населения.

Правительству поручается проработать возможность увеличения соответствующего гранта в два раза до 400 МРП.

Следующее. Безусловным приоритетом является повышение доступа к качественному образованию.

Это важнейший фактор развития всего общества.

Как бы мы ни обеспечивали школы материально, без хороших учителей поднять качество образования невозможно.

Ұлы Ахмет Байтұрсынұлы айтқандай, «Мұғалім – мектептің жүрегі».

Поэтому поручаю разработать специальную программу привлечения лучших педагогов с соответствующим пакетом мер поддержки для регионов, где есть дефицит учителей.

Злободневным остается вопрос доступности высшего образования.

Особое внимание следует уделить выделению целевых грантов для молодежи из густонаселенных регионов страны.

Для построения новой экономики важно повышение конкурентоспособности вузов.

Недавно в Казахстане начали открываться филиалы ведущих зарубежных вузов. В скором времени планируется открытие филиалов передовых технических вузов России.

Считаю необходимым к 2025 году открыть в нашей стране не менее 5 филиалов авторитетных зарубежных университетов.

При этом два филиала вузов с техническим уклоном необходимо открыть на западе страны.

В целом, нам всем нужно изменить взгляд на образование. Пора увлечения гуманитарными специальностями прошла, приоритет нужно отдать техническим профессиям. Предстоит взрастить новое поколение инженеров, промышленников.

Далее. Важнейшим вопросом остается социальная справедливость. Казахстан по Конституции – социальное государство.

Государством делается немало. Более 50 % расходов республиканского бюджета – расходы социального характера. Но этого недостаточно.

У нас есть Национальный фонд – это финансовая опора страны.

Сегодня же я поручаю создать общественный социальный Фонд «Қазақстан халқына».

Он будет заниматься решением реальных проблем в сфере здравоохранения, образования, социальной поддержки.

Например, помощью детям с редкими заболеваниями. Ведь для большинства семей расходы на лечение попросту неподъемны.

Будем строить спортивные объекты для детей в городах, районах, поселках, селах. Окажем содействие способным детям. Поддержим культуру. Поможем Алматы оправиться от страшной трагедии.

Из средств этого Фонда мы поддержим семьи погибших полицейских и военнослужащих.

И это лишь отдельные примеры.

Подчеркну: это не фонд Президента, Правительства или какого-либо другого государственного органа. Это фонд всех казахстанцев, народный фонд.

Он не будет функционировать при Администрации или Правительстве.

Будет создан авторитетный наблюдательный совет, назначен честный и ответственный руководитель.

Обеспечим полную прозрачность его деятельности, подотчетность и подконтрольность именно обществу.

Планы, бюджет, проекты будут публиковаться на сайте. Вся информация будет открытой.

Финансирование Фонда будет осуществляться из частных и государственных источников. Планируется привлечь помощь международных благотворительных организаций.

В данный фонд будут направлены обязательные отчисления оператора лотерейной деятельности, центра учета ставок и других монополистов.

Конечно, мы ожидаем значительные и регулярные, я подчеркиваю, регулярные отчисления в Фонд со стороны крупного бизнеса.

Благодаря Первому Президенту – Елбасы в стране появилась группа очень прибыльных компаний и прослойка людей, богатых даже по международным меркам.

Считаю, что пришло время отдать должное народу Казахстана и помогать ему на системной и регулярной основе.

Поэтому Правительству предстоит определить круг компаний и согласовать с ними размер ежегодных взносов в Фонд.

Кроме того, ожидаю активного участия и от тех лиц, которые, фактически обладая огромными средствами, находятся в тени.

Уверен, Фонд может стать еще одним инструментом консолидации общества, укрепит в гражданах чувство социальной справедливости.

Прошедшие события обнажили острые проблемы, существующие в нашем обществе.

Нападения на наши города, родных и близких показали, насколько хрупкими оказались главные ценности нашего государства – мир и стабильность.

Мы должны четко понимать, что государство и граждане – это единое целое. Эти понятия неделимые, особенно когда речь идет о безопасности страны.

Баса назар аударуды қажет ететін тағы бір мәселе бар.

Көптеген жас азаматымыз Қарулы күштер қатарында әскери борышын өтеуден қашады.

Әскери билетке ие болу жастардың мақтанышын тудырмайды және Отанға қызмет етудің белгісі саналмайтын болды.

Армия қатарында қызмет ету, құқық қорғау саласында жұмыс істеу – айрықша миссия.

Бұл – Отан үшін жанын салуға бел буған азаматтардың саналы таңдауы.

Жастарымызды әскери борышын өтеуге қалай ынталандыруға болатынын біз бүкіл қоғам болып ойластыруымыз керек.

Біз – мықты халықпыз.

Төл тарихымызда талай жаугершілік заманды, ашаршылықты және басқа да алапат қиындықты бастан өткердік.

Соңғы күндердегі қайғылы оқиғалар біз үшін тағы бір сынақ болды. Оны еңсеріп, бұрынғыдан да мықты боламыз.

В целом, назрела необходимость трансформации взаимоотношений между государством и обществом.

Нужен новый формат общественного договора.

Казахстан продолжит курс политической модернизации. Это моя принципиальная позиция.

В политической сфере сделано немало.

Мною было выдвинуто четыре пакета политических реформ, в рамках реализации которых принято более

10 законов. И в этом плане я благодарен депутатам Мажилиса и Сената за очень оперативную и качественную работу.

Заработало новое по сути законодательство о митингах.

Снижен регистрационный барьер для создания партий и порог их прохождения в Парламент.

Расширено представительство женщин и молодежи в Мажилисе и маслихатах.

Введен институт парламентской оппозиции, в избирательных бюллетенях появилась графа «против всех».

Впервые в истории страны состоялись прямые выборы сельских акимов.

Серьезные сдвиги произошли в сфере защиты прав человека.

В частности, были декриминализованы и гуманизированы статьи 130 и 174 Уголовного кодекса.

Наша страна присоединилась ко Второму Факультативному протоколу к Международному пакту о гражданских и политических правах.

Подписан Указ «О дальнейших мерах Республики Казахстан в области прав человека», направленный на комплексную модернизацию правозащитной сферы.

Начал системно укрепляться институт уполномоченного по правам человека.

Полностью отменена смертная казнь.

В своем очередном Послании в сентябре я представлю новый пакет политических реформ, который будет подготовлен на основе широкого и конструктивного диалога с гражданским обществом и экспертами.

Государство также должно обеспечить полноценное и качественное выполнение своих базовых функций.

Государство должно гарантировать соблюдение законности и правопорядка, защиту прав собственности и безопасности граждан, обеспечивать социальные блага и качественные государственные услуги.

В свою очередь бизнес и граждане ответственны за соблюдение законодательства и норм общественного поведения, справедливую уплату налогов и прозрачность в трудовых отношениях.

В этой связи следует сформировать программу последовательных преобразований.

Поручаю Правительству совместно с ответственным экспертным сообществом и гражданским обществом подготовить пакет соответствующих предложений.

Он будет рассмотрен на одном из заседаний Национального совета общественного доверия.

Уважаемые соотечественники, уважаемые депутаты!

Во время недавних трагических событий абсолютное большинство наших сограждан проявили патриотизм, единство в борьбе с экстремистами.

Считаю, что сплоченность народа, искренняя вера в идеи суверенного развития и Независимости Казахстана являются мощным фундаментом для консолидации общества и прогресса нашей страны.

Вместе мы преодолеем все трудности.

Вместе мы построим новый Казахстан!

Қадірлі отандастар!

Қиын күндер артта қалды.

Осы сәтте ел тағдыры үшін ұйыса білген бүкіл халқыма шынайы ризашылығымды білдіремін!

Бәріміз бұл оқиғадан сабақ алуымыз керек.

Ең бастысы, береке-бірлікті, тыныштық пен тұрақтылықты сақтауымыз қажет.

Енді, Қазақстанда дамудың жаңа кезеңі басталады.

Бұл шынайы жаңару кезеңі болады.

Егемен елімізді бірге өркендетейік!

Халқымыз үшін Тәуелсіздік бәрінен қымбат.

Жаңа Қазақстанды Бірге құрайық!

Нұр-Сұлтан, 11 қаңтар, 2022 жыл.

♦TARAZY

ЖАС МАМАН, АУЫЛҒА ҚАРАЙ БАС ҚАДАМ

«ДИПЛОММЕН АУЫЛҒА» БАҒДАРЛАМАСЫ АУЫЛ ДЕСЕ АТ-ТОНЫН АЛА ҚАШАТЫН ЖАСТАРДЫҢ ҚАРАСЫН АЗАЙТУҒА СЕПТІГІН АЙТАРЛЫҚТАЙ ТИГІЗДІ. ҚАЛАДАН ШАЛҒАЙ ОРНАЛАСҚАН ЕЛДІ МЕКЕНДЕРГЕ, АЛЫС АУЫЛДАРҒА, КЕНТТЕРГЕ, АУДАН ОРТАЛЫҚТАРЫНА ЖАСТАР СОЛ ЖАҚТЫ КӨРКЕЙТУ ҮШІН БАРЫП ЖАТҚАНЫ БЕЛГІЛІ. БҮГІНДЕ МАМАНДАРҒА МҰҚТАЖ ӨҢІРЛЕР АЗ ЕМЕС. ШЫНЫ КЕРЕК, ЖАҒДАЙ ЖАСАЛМАҒАН, КӨГІЛДІР ОТЫН ЖОҚ, КЕЙ АУЫЛДАРДА ТІПТІ АУЫЗ СУДЫ ТАСЫП ІШЕДІ. ЖОЛЫ НАШАР, ТАҒЫСЫН ТАҒЫ КЕМШІЛІКТЕРІ КӨП АУЫЛДАРҒА ҚАЛАДА БІЛІМ АЛҒАН ЖАСТАРДЫҢ ДЕНІ БАРҒЫСЫ КЕЛМЕЙДІ.

ҚР Тұңғыш Президентінің тапсырмасы бойынша 2009 жылы Қазақстанда қажетті еңбек ресурстарымен ауылдық аумақтардың кадрлық әлеуетін күшейтуге бағытталған «Дипломмен ауылға» мемлекеттік бағдарламасы іске қосылды. Осы жоба бойынша әлеуметтік қолдау шараларын ұсыну қағидаларына бірнеше рет өзгеріс пен толықтыру енгізілді. «Дипломмен ауылға» жобасының басында әлеуметтік қолдау тек әлеуметтік саланың: денсаулық сақтау, білім беру, әлеуметтік қамсыздандыру, мәдениет және спорт мамандарына көрсетілді. Кейінірек, ҚР Үкіметінің шешімі бойынша агроөнеркәсіптік кешен саласындағы мамандарға әлеуметтік қолдау көрсетіле бастады.

Жобаға қатысқысы келетіндер үшін жалғыз критерий – бұл тек дипломның болуы. Жоба мамандарға олардың жасына, білім деңгейіне және мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесіне байланысты әлеуметтік қолдау шараларын көрсетудің шектеулерін көздемейді.

Бұл бағдарлама – енді ғана оқу бітірген жас мамандардың жұмысқа орналасуы үшін мемлекет тарапынан берілген үлкен мүмкіндік. Сол мүмкіндікті жібермеу болашақ жастардың қолында. Университет қабырғасынан енді ұшқан көптеген жастың жұмысқа орналаса алмай жүретіні бәрімізге белгілі. Жастардың дені өз мамандығымен еңбек жолын бастай алмай жүр. Қарапайым жұмыскер болып, азық-түлік, техника дүкендерінде және басқа да жерлерде жұмыс істеп жатады.

«Дипломмен ауылға» бағдарламасы жастарды ынталандыру мақсатында мемлекет тарапынан көтерме ақы мен баспана алуға жеңілдетілген несие ұсынады. Денсаулық сақтау, білім беру, әлеуметтік қамсыздандыру, мәдениет, спорт және агроөнеркәсіптік кешен саласындағы маман ауылдық жерлерге жұмысқа орналасқан жағдайда «Дипломмен ауылға» жобасы аясында тек қана 70 айлық есептік көрсеткішке тең сомада біржолғы көтерме жәрдемақы және қажеттілігіне қарай тұрғын үй салу немесе сатып алу үшін 1500 айлық есептік көрсеткіштен аспайтын сомада 15 жылға дейінгі мерзімге жылдық 0,01% мөлшеріндегі сыйақы мөлшерлемесімен бюджеттік несие түрінде әлеуметтік қолдау шараларын алу мүмкіндігі бар. Әлеуметтік қолдау шаралары ұсынылған маман ауылда кемінде үш жыл жұмыс істеуге міндеттеме алады.

Игілікті бағдарламаның бүгінгі тыныс-тіршілігі мен бет алысын байқамақ ниетпен бағдарламаның арқасында баспаналы болған жастармен тілдескен едік.

«Бәрін кадр шешеді» деген сөздің мәні өзгермеді. Тіпті мағынасы артып, маман иесінің білім мен білігіне қатысты салмақты бола түскендей. Бұл талап денсаулық саласына қатысты қойылғанда екі есе жауапкершілік жүктейді. Өйткені қазір кадр тапшылығы мен білікті маман жетіспеушілігі отандық медицинада үлкен мәселе. Осы орайда атаулы мәселеге «Дипломмен ауылға» бағдарламасы оң үлес қосқанын айту парыз. Бағдарламаның берекесін көрген медицина саласының қызметкері, аудандық орталық аурухананың дәрігері – Дархан Нұрмадиев. Жас маман 2018 жылы Астана медицина университетін тәмамдаған.

– Ауылға біз сияқты жастар барып жұмыс істемесе, зейнетке кеткен дәрігерлердің орнын кім басады? Десек те мәселе әр істе бар. Бағдарлама арқылы үй алуға мүмкіндік туғанымен оның да өз қиындықтары жетіп артылады. Әсіресе, сабылтып жүгіртіп қоятын сәттері, қаншама қағаз жинауың керек, қаншама тергеу-тексеру бар. Мемлекет берген қаражат толық жетпегенсоң, өз қалтамнан да қостым. Бірақ сәтіне қарай, мемлекеттік бағдарламада көрсетілген шарттың барлығы орындалып, жақында баспаналы болдым. Дәрігердің алаңсыз жұмыс істеуіне мұнан артық қандай жағдай керек? – дейді дәрігер.

Түрлі саланы қамтыған бағдарлама алыс ауылдарға педагогтарды тартуға жақсы мүмкіндік жасады. Ауыл мектебінің үлкен артықшылықтары бар. Ең бастысы, ауыл мектебі ауыл қоғамының, ауыл мәдениетінің мәрін алып жүреді. Білім сапасы ең алдымен мұғалімге байланысты. Мұғалім демекші, Жастар негізгі орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі Альфия Бұршақбаева да «Дипломмен ауылға» бағдарламасының арқасында баспаналы болған.

– Мектепте негізінен өз ісінің мамандары жұмыс істейді. Олар оқушыларды пәндік олимпиадаларға, конкурстарға белсенді дайындайды және жақсы нәтижелерге қол жеткізеді. Бүгінгі таңдағы басты міндет – ауыл мектебінің келешегін жандандыру. Ол үшін білікті жастарды ауылға қарай тарту керек. Осы игі істе «Дипломмен ауылға» бағдарламасының берері көп. Десек те атаулы бағдарлама бойынша, жастарға қаражат та, пәтер де бірден берілмейді, күту керек. Себебі тек қана білім саласының қызметкерлері ауылға ағылып жатқан жоқ, басқа сала мамандары да ауылға қызмет етіп, айтулы бағдарламаға қатысуды жөн санайды, – дейді Альфия Бұршақбаева.

Ауылдағы ең өзекті мәселе – жұмыссыздық. Осының салдарынан қазірдің өзінде еңбекке қабілетті адамдардың 40 пайызы болашақта қалаға көшуге бел байлап, буынып, түйініп отыр. Мұның салдары елдің экономикасы үшін оңайға соқпайды. Ауыл – қашанда тоқшылықтың қайнар көзі. Осы тұрғыда іске қосылған «Дипломмен ауылға» бағдарламасының тигізер пайдасы орасан. Атаулы бағдарламаға жастардың жанын сала қатысып жатқаны белгілі. «Ел ертеңі – жастар» деген Елбасы сөзіне сай мемлекет тарапынан жастарды қолдау ісі бұрыннан күн тәртібінен түскен емес. Жастарға көрсетіліп жатқан қолдауға ие болған Байысов атындағы орта мектептің кітапханашысы Райхан Мажитова. Ол Талдықорған қаласы «Білім» колледжінің «Кітапхана ісі» мамандығы бойынша тәлім алған, 2020 жылы «Дипломмен ауылға» бағдарламасы аясында өз шаңырағына қоныстанды.

– Әр кезеңнің өз қозғаушы күші бар десек, осы кездің кілтін қолына ұстаған жастар білімді, білікті әрі қабілетті. Жастар үшін ұйымдастырылған «Дипломмен ауылға» бағдарламасы мен үшін, отбасым үшін үлкен көмек болды. Ең алдымен кез келген жастың өз ынта-жігері болуы керек. Онсыз қанша үгіттесең де, «ауылға кел» деп алтыннан сарай салсаң да нәтиже бермейді. Қоғаммен етене байланыс орнатуға бағытталған салалар үшін адаммен байланыс орната білудің маңыздылығы орасан зор, – дейді жас маман.

Ауыл-аймақтың ажарын ашамын, көркін кіргіземін, жаңа леп, тың серпін беремін деген жасқа жарқын жол ашылып отыр. Әлеуметтік қолдау да әжептәуір, ауыл тұрмысына жетерліктей. Бір реттік жәрдемақысы, тұрғын үй алуға жеңілдетілген несиесі, айлық жалақыға 25 пайыздық үстемеақысы тағы бар. Үлкен мүмкіндік. Мүмкіндікті жетістікке айналдыра алған, атаулы бағдарламаның көмегімен баспаналы болған жастардың бірі – Алдабергенов ауылындағы дәрігерлік амбулаторияда қызмет етіп жүрген мейірбике Ажар Тәңірбергенова.

– Дәл менің саламда артықшылық өте көп. Мен барлық науқастарды қабылдайтын дәрігермен бірге қызмет ететін мейірбике болғансоң көп тәжірбие жинауға мүмкіндік туды. Қандай науқас келсе де алғашқы көмекті біз көрсетеміз. Сол арқылы өз біліктілігімізді арттырамыз. Бұл бүгінгі еңбек жолын бастаған жастар үшін ауадай қажет деп ойламын. Медицинаны қанша оқысақ та, оның түбіне жеттік, толық меңгердік деп айта алмаймын. Десе де практикалық жұмыстар, күнделікті науқастармен етене байланыс орнатудан келер пайда мол. «Дипломмен ауылға» бағдарламасын жандандырып, ауылымызға жастарды тарту керек, зейнеткерлік орынға қолында дипломы бар жас мамандарды жұмыспен қамту керек, – дейді Ажар Тәңірбергенова.

Ауылда қызмет етіп жүрген әр жас маман тәуелсіз елде туып, қазақ елінің перзенті болғанын мақтан етіп, көк туын желбіретер шаққа тезірек жетуді армандайды. Қазақстанның жарқын болашағына, тың мақсаттарына озат оймен, кемел біліммен құлаш ұрған осындай бақытты ұрпақтың өкілдері еліміздің әр түкпірінде көбейе бергей.

Арай НҰРЖАНҚЫЗЫ.

♦MÖLDIR BŪLAQ

ШАМШЫРАҚ БОЛАР ТУЫНДЫ

КІТАП – БІЛІМ БҰЛАҒЫ. КІТАП БІЛІМНІҢ ҚАЙНАР КӨЗІ. ӘР АДАМ КІТАПТЫҢ БЕТІН АШҚАН САЙЫН ОНЫҢ ӘЛЕМІНІҢ ТЫЛСЫМ ТАБИҒАТТЫН, ЖАҢА ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫН ҮЙРЕНЕДІ.

Мен кітапханаға жиі барамын. Себебі маған кітап оқыған қатты ұнайды. Әсіресе балалар әдебиеті мен шиеленіскен оқиғалар мен үшін қызық.

Мен көп кітап оқыдым. Солардың ішінде мені таң қалдырып, терең ой салған Алан Маршалдың «Мен шалшықтан секіріп аттай аламын» деген кітабы. Бұл кітап өте қызықты, оқырманға ерекше әсер сыйлайды. Менде бұл әсерді сезіндім.

Кейіпкер Алан – жабайы жылқыларды қолға үйретушінің баласы.

Ол әкесіндей қайсар болғысы келеді, ат құлағында ойнасам деп армандайды.

Кітапта жасөспірім Аланның қайсарлығы мен төзімділігі өте керемет сипатталады. Баланың бір аяғы болмаса да, өмірге деген құштарлығы, талпынысы өзімен қатарлас сау балаларға қарағанда зор еді. Қиналғанына қарамастан үмітін үзген емес. Болашақта бәрі жақсы болатынына сенді. Бұл хикаятта қаһарман мінезінің қалыптасу үдерісін көрсетеді.

Бұл кітапты алғаш оқып бастағанда-ақ жалғасы не болатыны, немен аяқталатыны қызық болды. Сонымен қатар оқып отырғанда өмірге деген құштарлығым арта түсті.

«Мен шалшықтан секіріп аттай аламын» кітабынан осындай қорытынды шығаруға болады. Егер сен өзгелерден материалдық жағынан төмен болсаң, рухани жағынанда кем боласың дегенді білдірмейді. Керісінше материалдық жағдай төмен болса да, рухани бай бола білу керек.

Бұл кітапта терең және тұщымды ой бар. Осы туындыда өзге оқырмандардың алары өте көп деп ойлаймын. Сондықтан сіздерге де осы кітапты оқуға кеңес беремін.

Ділнар ӘДІЛЖАНҚЫЗЫ,
Ж.Жақыпбаев атындағы орта мектебінің 5 «а» сынып оқушысы.

Жетісу орта мектебінің ұжымы ардагер-ұстаз
ДӘУРЕНБЕКОВ
Бекберген Мейірбайұлының
мезгілсіз қайтыс болуына байланысты жұбайы, балалары мен туған-туыстарының қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.

ҚАСИЕТ ҚОНҒАН ШИПАЛЫ БАСТАУЛАР

БАБА ЖҰРТТЫҢ ДАНАЛЫҒЫНДА «СУДЫҢ ДА СҰРАУЫ БАР» ДЕЙТІН ТӘМСІЛ БАР. ҚАСИЕТТІ СӨЗДІҢ ТӨРКІНІНЕ ҮҢІЛЕТІН БОЛСАҚ, НАҚЫЛДЫҢ МАҒЫНАСЫ – СУДЫҢ ІШКІ ҚҰРАМЫНДАҒЫ ҚАСИЕТІН БАҒАЛАЙ БІЛ ДЕГЕНГЕ САЯДЫ. ҚАЗАҚ ДАЛАСЫНЫҢ ҚАЙ ТҰСЫНА БАРСАҢЫЗ ДА НЕШЕ ТҮРЛІ ШИПАЛЫ БҰЛАҚТАР БАР. ӘДЕТТЕ СОЛ ЕМДІК СУЛАРДЫҢ ДЕНСАУЛЫҚҚА ТІКЕЛЕЙ ҚАТЫСТЫ ЕКЕНІН ЕСТЕН ШЫҒЫП КЕТЕДІ. ҚЫСҚАСЫ, АТА-БАБАЛАР ПАРАСАТЫНАН АЛЫСТАҒАН САЙЫН ҚАУІПТІ ІНДЕТТЕРГЕ БАРЫНША ЖАҚЫНДАЙ ТҮСТІК.

Бәріңізге белгілі, 2017 жылы елімізде «Қазақстанның қасиетті жерлері» атты бағдарлама қабылданып, біршама оңтайлы шаруа жүзеге асты. Солардың қатарында Жетісу өңіріндегі қасиетті бұлақтар жайында да біршама зерттелді. Жалпы, аймағымыздағы емдік табиғи киелі орындардың қатарына халық қастерлейтін, өсіп тұрғанына 700 жылдан асқан Панфилов ауданындағы «Әулиеағаш» және «Найзатапқан», Ұйғыр ауданындағы «Мазар терек», Жамбыл ауданындағы «Жаманты минералды бұлақтары, Кербұлақ ауданындағы «Шиырбай бастаулары», Көксу ауданындағы «Әулие бастау», Алакөл ауданындағы «Қандағатай ара тұмасы» және «Байжұман ата бастаулары, Іле ауданындағы «Әлмерек ата бастауы», Ақсу ауданындағы аса тұзды «Рай көлі» және Райымбек ауданындағы «Тұз-көл», тағы басқалары жатады. Әлсіз минералданған бастаулар қатарына «Жаманты минералды бұлақтары», «Әулие бастау», «Тамшы бұлақ», «Байжұман ата», «Қандағатай ата», «Шиырбай» бастауларын, орташа минералданған бұлаққа «Найзатапқанды», күшті минералданған жылы түріне Ескелді ауданындағы «Емсуды» жатады.

Табиғи емдік киелі орындар ерте заманда ашық аспан аясындағы табиғи ғибадатхана қызметін атқарған. Оған «Найзатапқан», «Әулие бастау» арасандарының маңындағы биік жартасқа салынған аң бейнелі суреттер мен «Жаманты минералды бұлағының» жанындағы үңгірдегі шағын мешіт дәлел болады. Өкінішке қарай, біз осыған дейін аталған қасиетті орындарды тек нанымдық тұрғыда түсіндіруге баса мән бердік те, оның суының емдік қасиеті туралы ақпараттарды ашып айтпай келдік. Сондықтан жұрт ол жерлерді танымдық тұрғыда киелі деп қабылдап, табынушылық сипатқа ден қойды. Ал ғылыми тұрғыдағы адам ағзасына пайдалы тұстары сырт қалды.

Жетісу жеріндегі жұрт көп біле бермейтін, білетіндер назар салып көрмеген «Найзатапқан», «Жаманты минералды бұлақтары», «Әулие бастау», «Рай көлі» сияқты табиғи киелі арасан суларынан сынамалар алып, талдау жұмысын жасалды. Соңғы жылдары жоғарыда аталған арасан көздерінен жалпы 12 сынама алып, «Жер туралы ғылымдар, металлургия және байыту орталығы» акционерлік қоғамының ұлттық ғылыми зертханасына жіберілген. Аталған зертхана жапониялық заманауи жабдықтарды қолдана отырып, ғылыми талдау жасаған.

Жетіжол (Бұғылы) тауындағы Жаманты өзенінің шатқалындағы Жаманты минералды бастауларын көнекөз қариялар Жаманты өзені шатқалында болған ескі қыстаумен байланыстырады. Оған келетін адамдар ең алдымен биіктігі 10-15 метрлік тік жартастағы үңгірде орналасқан мешітке барып намаз оқиды.

Ел аузында сақталған аңыздарға сәйкес Жоңғар шапқыншылығы кезеңінде көптеген қазақ отбасылары осы үңгірдің ішіне тығылып аман қалған деседі. Қазбек бек Тауасарұлы «Түп-тұқияннан өзіме шейін» атты еңбегінде, Есболат Айдабосын «Сүлік қара» хикаятында жоңғар шапқыншылығында жараланған қазақ сарбаздарының осы бұлаққа келіп емделгенін жазған.

Жаманты минералды бұлақтарының төрт минералды бастауының суына жүргізілген зертханалық талдау қорытындысына сәйкес бастау суы катионды құрамына қарай калийлі-натрийлі-кальцийлі-магнийлі, ал, анионды құрамына қарай сульфатты-гидрокорбонатты-хлоридті сулардың қатарына жатады. Құрамында радонның болмауына, фтор үлесінің рұқсат етілген санитарлық-гигиеналық шектен аспауына байланысты арасан суы ішуге жарайды. Арасан суында Менделеев кестесіндегі 11 элемент бар.

Олардың ішінде әсіресе, K, Na, Ca, Mg көп кездеседі. Киелі арасандағы «Жүрек», «Бүйрек», «Асқазан» тұмалары суының химиялық құрамына жасалған салыстырмалы талдаулар әр бастаудағы химиялық элементтер үлесінің әртүрлі екенін көрсетті.

Атап айтсақ, «Жүрек» тұмасында қантамырлары мен жүрек қызметін, бұлшықеттің жиырылуын қамтамасыз ететін Mg, K, Na, Ca, Cl үлестерінің басқа екі тұмаға қарағанда біршама жоғары, сульфаттың үлесі төмен екендігі белгілі болды. Шипажайтанушы ғалымдар мен дәрігерлердің пікіріне сәйкес магний, натрий, калий жүрек-қантамыр жүйесінің қызметін жақсартатындықтан аталған арасан суын ішкен адамдар сырқатынан жылдам айығады.

Панфилов ауданындағы Ынталы ауылының батысында 15 шақырым қашықтықта Алтынемел (2928 м) тауының Қоңырөлең ойысына ұласатын тектоникалық жарықтар аймағында орналасқан «Найзатапқан» киелі арасаны бірбірінен арақашықтығы 1-3 метрден аспайтын 10-12 тұмадан тұрады. Арасан көзінен минутына 5-6 литр су ағып шықса, ыстықтығы 16-210 С аралығында болады.

Емделушілердің пікірі мен ғылыми дерекке сәйкес, «Найзатапқан» суының құрамындағы пайдалы элементтер адам ағзасының жалпы жағдайын нығайтып, барлық жүйенің жұмысын жақсартады. Зертханалық талдау нәтижелері «Найзатапқан» арасаны суының құрамында ағзаның жұмысын реттеуде ерекше орын алатын еріген микроэлементтер көп екенін көрсетті.

Минералды су құрамында Na, Cl, K, Ca иондары және карбонат пен сульфаттың үлесі басым. Зерттеу нәтижелері ұсынылған үлгінің су сапасын бағалауға қойылатын талапқа сәйкес келетінін және емдік мақсатқа пайдалануға болатынын көрсетті. «Найзатапқан» суының денеге түскен жарақатты және бөртпе сияқты тері ауруларын емдеуге өте пайдалы келетіндігі ғылыми түрде дәлелденіп отыр. Ел аузында сақталған аңыздарға сәйкес киелі табиғи емдік минералды суымен жоңғар шапқыншылығы кезінде жараланған қазақ жауынгерлері емделген. Кейіннен соғыстан қалған найзаның ұшы табылуына орай жергілікті халық Найзатапқан атап кеткен.

Ерте заманнан киелі саналатын, емдік қасиеті бар, еріген минералдарға бай Рай көлі Балқаш ойысында, Ақсу өзенінің төменгі ағысында теңіз деңгейінен 351 метр биіктікте орналасқан. Беткі ауданы 4 гектар, ұзындығы 400, ені 100, жағалау сызығының ұзындығы 1150, орташа тереңдігі 2,6 метр. Көл құм жалдарының аралығындағы ойыста түзілген.

Адам ағзасына пайдалы әсері бар алуан түрлі химиялық элементтерге бай әрі қасиеттері теңіз суына жақын болғандықтан Рай көлі толассотерапиямен шұғылдануға мүмкіндік береді. Жүргізілген зерттеу жұмыстары аталған көлдің минералдық және химиялық құрамының қалыптасуына саяздығы мен тұйықтығы, жазда буланудың қарқынды жүруі күшті әсер ететінін көрсетті.

Зертханалық талдау нәтижелері көрсеткендей, көл суы құрамы жағынан сульфатты-хлорлы-натрийлі сулардың қатарына жатады. Зертханалық талдаулар қорытындысына сәйкес 1 литр суда 138-140 граммға дейін еріген минералды заттар бары анықталды. «Жер туралы ғылымдар, металлургия және байыту орталығы» акционерлік қоғамының Ұлттық ғылыми зертханасында жүргізілген спектрлік талдау нәтижесіне сай Рай көлінің суы мен табанындағы тұнбалардың құрамында Менделеев кестесіндегі 13 элемент бар.

Көл табанындағы тұнбаларда, әсіресе мыс, мырыш, стронций, хромның үлесі басым. Зерттелген сынама үлгісінің физикалық-химиялық қасиеттері шипажай мен физиоемдеуде қолданылатын емдік балшықтардың нормативті көрсеткіштеріне сәйкес келеді. Рай көлінің табанына шөккен емдік балшықтың химиялық құрамында магний, кальций, натрий, мыс, хром, марганец иондарының және сульфаттың үлестері басым. Зерттеу нәтижелері бойынша ұсынылған үлгі су мен тұнбалардың сапасын бағалауға қойылатын талаптарға сәйкес келетіндіктен көл суын емдік-сауықтыру мақсатында пайдалануға болады. Халықтың шөлді алқапта орналасқан шағын көлге емделу мақсатында көптеп келуі, оны киелі орын санауы құрамындағы химиялық элементтердің адам ағзасына жағымды әсер етуінен деген қорытынды шығаруға болады.

Суға шомылу кезінде адам иондаған көл бетінің ауасын жұтады. Соның нәтижесінде жүректің жұмысы, тыныс алу түзеліп, адам ағзасына оттегінің келуі көбейеді. Ағзадағы зат алмасу үрдісі жақсы жолға қойылып, дене шынығады. Көл табанына шөккен тұнбаның құрамында тұз, өсімдік шіріндісі, сондай-ақ, оларды қорек ететін ұсақ ағзалар теріндегі рецепторларға, дәнекер тіндерге, ішкі секреция бездеріне әсер етіп, ағзадағы зат алмасу, регенерация үрдісінің жүруін реттейді, ауырсынуды басады. Міне, Жетісу өңірінің ауасымен қатар, суы да жанға шипа, дертке дауа.

«Бекітемін»
Ескелді ауданының әкімі
«______»______________2021 ж.
__________________ Р. Али.

2022 жылдың 17 қаңтары мен 08 ақпан аралығында өтетін аудан әкімі және ауылдық округ әкімдерінің Ескелді ауданы тұрғындарымен өткізетін есепті кездесулерінің

МЕДИА ЖОСПАРЫ

Р/С	Өткізілетін шаралар	Уақыты	Жауапты адамдар
1	Ауылдық округ әкімдерінің 17.01.2022 ж.- 26.01.2022ж. аралығында өтетін есепті жиындарының кестесі мен осы жиындарға байланысты барлық округ әкімдері мен аудандық әкімдік ғимаратында халықтың ұсыныстарымен ескерпелеріне арналған жәшіктердің қойылғандығы жөнінде хабарламаны «Ескелді елі» ЖШС «Жетісу шұғыласы» газеті бетіне жариялау	14.01.2022ж.	Д. Оразбеков –ұйымдастыру, мемлекеттік-құқықтық бөлімшесінің басшысы, ауылдық округ әкімдері
2	Аудан әкімі Р. Алидің 17.01.2022 ж. - 08.02.2022 ж. аралығында өтетін есепті жиындарының кестесі мен аудан әкімінің есепті баяндамасының тезистерін «Ескелді елі» ЖШС «Жетісу шұғыласы» газеті бетіне жариялау	14.01.2022ж.	Д. Оразбеков –ұйымдастыру, мемлекеттік-құқықтық бөлімшесінің басшысы. Г. Бейсекулова – Ескелді ауданының экономика және қаржы бөлімінің басшысы
3	Аудан әкімі Р. Алидің 17.01.2022 ж. - 08.02.2022 ж. аралығында өтетін есепті жиындарының қорытындысы туралы аудандық «Ескелді елі» ЖШС «Жетісу шұғыласы» газеті бетіне жариялау	21.01.2022ж. 28.01.2022ж. 11.02.2022ж.	Д. Оразбеков –ұйымдастыру, мемлекеттік-құқықтық бөлімшесінің басшысы Ж.Исабаев аудандық «Ескелді елі» ЖШС «Жетісу шұғыласы» газетінің директор-редакторы
4	Аудан әкімі Р. Алидің 17.01.2022 ж.-08.02.2022 ж. аралығында өтетін есепті жиындарының кестесі мен аудан әкімінің есепті баяндамасының тезистерін «Ескелді елі» ЖШС «Жетісу шұғыласы» газеті бетіне жариялау	14.01.2022ж	Д. Оразбеков –ұйымдастыру, мемлекеттік-құқықтық бөлімшесінің басшысы Ж.Исабаев аудандық «Ескелді елі» ЖШС «Жетісу шұғыласы» газетінің директор-редакторы

Д. ДЖОЛДЫХАНОВ,
Ескелді аудан әкімі аппаратының басшысы.

Места размещения ящиков и адреса социальных сетей для сбора предложений, замечаний и откликов населения к отчетам акима Ескельдинского района

№	Наименование организации, учреждения	Наименование населенного пункта	Место расположения ящиков	Социальные сети
1	Аппарат акима района	с.Карабулак ул.Оразбекова 67	Здание акимата района	eskeldy.zhetisu.gov.kz, Instagram;
2	Аппарат акима Карабулакского сельского округа	с.Оркусак	Бригада № 6	Instagram;
3		с.Абай	СШ им.Абая	
4		с.Ешкеольмес	Бригада №4	
5		С.Шымыр	СШ.им. М.Маметовой	
6		с.Матая Баисова	СШ им. Т.Рустембекова	
7		с.Карабулак	Здание дома культуры	
8	Аппарат акима Туленгутского сельского округа	с.Жендик	Здание НШ Жендик	Instagram;
9		с.Екпинди	Здание НШ Екпинди	
10		с.Жетысу	Здание дома культуры	
11	Аппарат акима Сырымбетского сельского округа	с.Сырымбет	Здание СШ Жакыпбаева	Instagram;
12	Аппарат акима Каратальского сельского округа	с.Терек}ты	ОШ им.Мичурина	Instagram;
13		с.Каратальское	Здание акимата округа	
14	Аппарат акима Кокжазыкского сельского округа	с.Боктерли	Здание ФАП	Instagram;
15		с.Тенлик	Здание ФАП	
16		с.Кокжазык	Здание акимата округа	
17	Аппарат акима Кайнарлинского сельского округа	с.Актасты	Здание НШ Актасты	Instagram;
18		с.Коржымбай	Здание НШ Коржымбай	
19		с.Кайнарлы	Здание дома культуры	
20	Аппарат акима Конырского сельского округа	с.Коктобе	Здание СШ Коктобе	Instagram;
21		с.Алмалы	Контора ПК Алмалы	
22		с.Коныр	Здание акимата округа	
23	Аппарат акима Акын Саринского сельского округа	с.Акешки	Здание НШ Акешки	Instagram;
24		с.Актума	Здание ФАП	
25		с.Тамбала	Контора ПК,	
26		с.Акын Сара	Здание акимата округа	
27	Аппарат акима Бахтыбайского сельского округа	с.Ельтай	СШ им.Сейфуллина	Instagram;
28		с.Отенай	Здание СВА,	
29		с. Бактыбай	СШ Бактыбай	
30	Аппарат акима Алдабергеновского сельского округа	с.Жастар	Здание КСХК	Instagram;
31		с.Жаналык	Здание НСШ Жаналык	
32		с.Алдабергеново	Здание акимата округа	
33	Аппарат акима Жалгызагашского сельского округа	с.Бигаш	Контора ПК,	Instagram;
34		с.Жалгызагаш	Здание СШ им. Жалгызагаш	

ХАБАРЛАНДЫРУ

Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 5 ақпандағы № 190 «Орталық атқарушы органдар басшыларының, әкімдердің, ұлттық жоғары оқу орындары ректорларының халыққа есеп беру кездесулерін өткізу туралы» Жарлығына сәйкес аудан әкімінің және ауылдық округ әкімдерінің 2021 жылы атқарылған жұмыстары туралы есеп беру кездесулері өткізіледі

«Бекітемін»
Ескелді ауданының әкімі
«______»______________2021 ж.
__________________ Р. Али.

Алматы облысы Ескелді ауданы әкімінің 2021 жылы атқарылған жұмыстар туралы тұрғындармен өткізген есептік кездесу бойынша

КЕСТЕСІ

Әкімшілік-аумақтық бірліктің әкімі	Январь						
	17 қаңтар дүйсенбі	18 қаңтар сейсенбі	19 қаңтар сәрсенбі	20 қаңтар бейсенбі	21 қаңтар жұма	26 қаңтар сәрсенбі	08 ақпан сейсенбі
Ескелді ауданының әкімі Али Рустам Алиұлы	Сырымбет а/о, Сырымбет а., Жақыпбаев ОМ., 10.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 16.00 сағ.	Жалғызағаш а/о Жалғызағаш а., Жалғызағаш ОМ, 10.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 11.00 сағ.	Қоңыр а/о, Қоңыр а., Қоңыр ОМ., 11.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 12.00 сағ.	Қайнарлы а/о, Қайнарлы а., Мәдениет үйі, 10.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 11.00 сағ.	Алдабергенов а/о, Алдабергенов а., Ауылдық округ әкімі аппаратының мәжіліс залы, 11.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 12.00 сағ.	Қарабұлақ а/о, Қарабұлақ а., аудандық мәдениет үйі, 11.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 12.00 сағ	Қорытынды есеп Қарабұлақ а, Аудандық мәдениет үйі, 11.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 12.00 сағ.
		Төлеңгіт а/о, Жетісу а., Мәдениет үйі, 15.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 16.00 сағ.	Ақын Сара а/о, Ақын Сара а., Ш.Уәлиханов ОМ., 15.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 16.00 сағ.	Көкжазық а/о, Көкжазық а., Балпық би ОМ., 12.00 сағ Азаматтарды қабылдау, 13.00 сағ	Бақтыбай а/о, Бақтыбай а., Бақтыбай ОМ., 15.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 16.00 сағ.		
				Қаратал а/о, Қаратал а., Қаратал ОМ., 16.00 сағ. Азаматтарды қабылдау, 17.00 сағ.			

Д. ДЖОЛДЫХАНОВ,
Ескелді аудан әкімі аппаратының басшысы.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

В соответствии с Указом Президента Республики Казахстан от 5 февраля 2016 года № 190 «О проведении отчетных встреч с населением руководителей центральных исполнительных органов, акимов, ректоров национальных высших учебных заведений» будут проведены отчетные встречи о проведенной работе за 2021 год акима района и акимов сельских округов с населением согласно утвержденного графика

«Утверждаю»
Аким Ескельдинского района
___________________ Р. Али.
«______»_____________2021 г.

ГРАФИК

отчетных встреч акима Ескельдинского района Алматинской области с населением о проведенной работе за 2021 год

Аким административно-территориальной единицы	Январь						
	17 январь понедельник	18 январь вторник	19 январь среда	20 январь четверг	21 январь пятница	26 январь среда	07 февраль понедельник	08 февраль вторник
Аким Ескельдинского района Али Рустам Алиевич	Сырымбетский с/о, 10.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.	Жалгызагашский с/о, 10.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 11.00 ч.	Конырский с/о, 11.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.	Кайнарлинский с/о, 10.00 ч Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 11.00 ч	Алдабергеновский с/о, 10.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 11.00 ч.	Карабулакский с/о, 11.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.	Прием граждан, 11.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link	Итоговый отчет акима района, 11.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.
		Туленгутский с/о, 15.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 16.00 ч.	Акынсаринский с/о, 15.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 16.00 ч.	Кокжазыкский с/о, 12.00 ч. Офлайн с онлайн подключением ((Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 13.00 ч.	Бактыбайский с/о, 15.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 16.00 ч.			
				Каратальский с/о, 16.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link Прием граждан, Офлайн 17.00 ч				

Д. ДЖОЛДЫХАНОВ,
руководитель аппарата акима района.

«Бекітемін»
Ескелді ауданының әкімі
«______»________________2021 ж.
____________________ Р. Али.

Алматы облысы Ескелді ауданының ауылдық округ әкімдерінің 2021 жылы халыққа есеп беру кездесулерінің КЕСТЕСІ

Әкімшілік-аумақтық бірліктің әкімі	17 қаңтар дүйсенбі	18 қаңтар сейсенбі	19 қаңтар сәрсенбі	20 қаңтар бейсенбі	21 қаңтар жұма	26 қаңтар сәрсенбі
Қарабұлақ ауылдық округі Дүйсебаев Берік Оңалбайұлы	Өрқұсақ ауылы, №6 Бригада, сағ. 15.00	Абай ауылы, Абай ОМ, сағ. 15.00	Ешкіөлмес ауылы, №4 Бригада, сағ. 11.00	Матай Баисов ауылы, Рүстембеков ОМ, сағ. 11.00	Шымыр ауылы, М. Мәметова ОМ, сағ. 11.00	Қарабұлақ а/о, сағ. 11.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 12.00
Төлеңгіт ауылдық округі Шаихов Алмас Құдайбергенұлы	Жеңдік ауылы БМ Жеңдік, 10.00 ч. Екпенді ауылы БМ Екпенді, 15.00 ч.	Төлеңгіт а/о, сағ.15.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 16.00				
Сырымбет ауылдық округі Бақбергенұлы Дархан	Сырымбет а/о, сағ. 10.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 12.00					
Қайнарлы ауылдық округі Идрисов Даулет Садырұлы	Қоржымбай ауылы, Қоржымбай БМ сағ. 15.00		Ақтасты ауылы, Ақтасты БМ, сағ. 10.00	Қайнарлы а/о, сағ. 10.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 11.00		
Көкжазық ауылдық округі Талдыбаев Сағади Жолдыбайұлы		Бөктерлі ауылы, ФАП сағ. 10.00	Теңлік ауылы, ФАП, сағ. 15.00	Көкжазық а/о, сағ. 12.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 13.00		
Қаратал ауылдық округі Әлімбаев Серік Мұратұлы			Теректі ауылы, Мичурин ОМ сағ . 15.00	Қаратал а/о, сағ.16.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ 17.00		
Қоңыр ауылдық округі Құлахметов Арай Елубайұлы	Көктөбе ауылы, Көктөбе ОМ, сағ. 15.00	Алмалы ауылы, ӨК кеңсесі, сағ. 15.00	Қоңыр а/о, сағ. 11.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 12.00			
Ақын Сара ауылдық округі Рахимжанов Бауржан	Ақешкі ауылы, Ақешкі БМ, сағ. 15.00	Ақтұма ауылы, ФАП сағ.11.00 Тамбала ауылы, ӨК кеңсесі, сағ. 15.00	Ақын Сара а/о, сағ.15.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 16.00			
Бақтыбай ауылдық округі Саскенбаев Азамат Ержанұлы			Елтай ауылы, Сейфуллин ОМ, сағ. 15.00	Өтенай ауылы, ОДА, сағ. 15.00	Бақтыбай а/о, сағ. 15.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 16.00	
Алдабергенов ауылдық округі Садырбаев Жалғас Бақытұлы			Жастар ауылы, Көксу ауыл шаруашылығы колледжі, Акт залы сағ.15.00	Жаңалық ауылы, Жаңалық НОМ, сағ.15.00	Алдаберген а/о, сағ. 11.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 12.00	
Жалғызағаш ауылдық округі Алпысбаев Елдос Қуатұлы	Биғаш ауылы, ӨК кеңсесі, сағ.15.00	Жалғызағаш а/о, сағ. 10.00 офлайн онлайн (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Азаматтарды қабылдау, офлайн сағ. 11.00				

Д. ДЖОЛДЫХАНОВ,
Ескелді аудан әкімі аппаратының басшысы.

«Утверждаю»
Аким Ескельдинского района
____________________ Р. Али.
«______»________________2021 г.

ГРАФИК отчетных встреч акимов сельских округов, Ескельдинского района Алматинской области с населением в 2022 году

Аким административно-территориальной единицы	17 январь понедельник	18 январь вторник	19 январь среда	20 январь четверг	21 январь пятница	26 январь среда
Карабулакский сельский округ Дюсебаев Берик Оналбаевич	с.Оркусак, Бригада №6, 15.00 ч.	с.Абай, СШ им.Абая, 15.00 ч.	с.Ешкеольмес, Бригада №4, 11.00 ч.	с.Матая Баисова, СШ им. Т.Рустембекова, 11.00 ч.	с.Шымыр, СШ им. М.Маметовой, 11.00 ч.	Карабулакский с/о, 11.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.
Туленгутский сельский округ Шаихов Алмас Кудайбергенович	с.Жендик, НШ Жендик, 10.00 ч. с.Екпинди, НШ Екпинды, 15.00 ч.	Туленгутский с/о, 15.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 16.00 ч.				
Сырымбетовский сельский округ Бакбергенулы Дархан	Сырымбетский с/о, 10.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.					
Каратальский сельский округ Алимбаев Серик Муратович			С.Терек ты, СШ им.Мичурина 15.00 ч	Каратальский с/о, 16.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 17.00 ч		
Кайнарлинский сельский округ Идрисов Даулет Садырович	С.Коржымбай НШ Коржымбай 15.00 ч		с.Актасты, НШ Актасты, 10.00 ч	Кайнарлинский с/о, 10.00 ч Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 11.00 ч		
Кокжазыкский сельский округ Талдыбаев Сагади Жолдыбаевич		с.Боктерли, ФАП, 10.00 ч.	с.Тенлик, ФАП, 15.00 ч.	Кокжазыкский с/о, 12.00 ч. Офлайн с онлайн подключением ((Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 13.00 ч.		
Конырский сельский округ Кулахметов Арай Елубекович	с.Коктобе, СШ Коктобе, 15.00 ч.	с.Алмалы, контора ПК, 15.00 ч.	Конырский с/о, 11.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 12.00 ч.			
Акынсаринский сельский округ Рахимжанов Бауржан Каирбекович	с.Акешки, НШ Акешки, 15.00 ч	с.Актума, ФАП 11.00 ч. с.Тамбала, контора ПК, 15.00 ч.	Акынсаринский с/о, 15.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 16.00 ч.			
Бактыбайский сельский округ Саскебаев Азамат Ержанович			с.Ельтай, СШ им. Сейфуллина, 15.00 ч.	с.Отенай, СВА, 15.00 ч.	Бактыбайский с/о, 15.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 16.00 ч.	
Алдабергеновский сельский округ Садырбаев Жалгас Бахытович			с.Жастар, Актовый зал Коксуского сельскохозяйственного колледжа, 15.00 ч.	с.Жаналык, НСШ Жаналык, 15.00 ч	Алдабергеновский с/о, 10.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 11.00 ч.	
Жалгызагашский сельский округ Алпысбаев Ельдос Куатович	с.Бигаш, контора ПК, 15.00 ч.	Жалгызагашский с/о, 10.00 ч. Офлайн с онлайн подключением (Instagram) https://instagram.com/eskeldy_press?utm_medium=copy_link ____ Прием граждан, Офлайн 11.00 ч.				

Д. ДЖОЛДЫХАНОВ,
руководитель аппарата акима района.

АУДАНДА ТЕРРОРИЗМГЕ ҚАРСЫ КОМИССИЯ ОТЫРЫСЫ ӨТТІ

Ескелді ауданы әкімдігі жанындағы терроризмге қарсы комиссияның (бұдан әрі - ТҚК) 2021 жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес жыл соңында аудан әкімінің төрағалығымен ТҚК отырысы өтті.

Отырысқа ауданның мекеме басшылары, комиссия мүшелері, ауыл әкімдері қатысты. Жиында жоспар бойынша үш мәселе қаралды.

1. Қазақстан Республикасында діни экстремизм мен терроризмге қарсы іс-қимыл жөніндегі 2018-2022 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалу барысы;

2. 2021 жылғы аудандық ТҚК-ның нәтижесі, 2022 жылға қойылатын тапсырма. Ескелді ауданы әкімдігінің жанындағы терроризмге қарсы комиссиясының 2022 жылға арналған жұмыс жоспарын бекітілді;

3. Терроризм мен діни экстремизмнің алдын алуға, халықтың терроризмге қарсы санасын қалыптастыру бойынша 2021 жылға атқарған жұмысы туралы есебі тыңдалды.

Жиын соңында мемлекеттік органдарға тиісті тапсырмалар берілді.

Ескелді ауданы әкімдігі жанындағы ТҚК аппараты.

♦TYNYS

КІТАПҚҰМАРЛАР МАРАПАТ БИГІНДЕ

Ел тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясында жуырыда «Балалардың кітап оқуын қолдау жылы» негізінде жыл бойына кітапханалар оқырманмен жүргізген жұмыстарын саралап, Ескелді аудандық кітапханасының ұйымдастыруымен «Әрбір ұлт үшін Тәуелсіздік күні – ерекше мереке» тақырыбымен оқырмандар фестивалі өтті. Аудандық мәслихатының хатшысы Қ.Сатанов, «NurOtan» партиясының аудандық филиалының төрағасы орынбасары Ж.Тазабекұлы, аудан прокуроры Қ.Шойбеков және Титов атындағы орта мектебінің директоры, Желтоқсан көтерілісінің қаһарманы Ә.Каймулдинов шақырылып, жиналған оқырман қауымды құттықтап, марапаттарын табыстау рәсіміне қатысты.

Шара барысында С.Сейфуллин атындағы облыстық әмбебап кітапханасы ұйымдастырған «Тез оқуды үйрену» атты жылдам оқу сайысы, «Мақал сөздің мәйегі» атты мақал-мәтел сайысының жеңімпаздарын, Ескелді аудандық кітапханасының «Балалар бөлімі» ұйымдастырған «Астана – туған жердің ғажабысың» атты онлайн сурет байқауының жеңімпаздарын, сонымен қатар жыл бойына аудандық және ауылдық кітапханалардың мәдени іс-шараларына белсене қатысқан оқырмандарына «Алғыс хат» пен сыйлықтар табыс етілді. Аудандық мәдениет үйінің қызметкерлері шараны әуезді әуенмен, күмбірлі күймен әрледі. Сонымен қатар, Алдабергенов атындағы орта мектебінің 6 және 7-сынып оқушылары Айдана Ержан және Гүлназ Ержан «Жаңа ғасыр» әнін орындаса, Қарабұлақ орта мектебінің 6-сынып оқушысы Аружан Қожатай «Тәуелсіздік» өлеңін нақышына келтіріп оқыды.

С. АННАБИГИНА,
Ескелді аудандық кітапханасының оқырмандарға қызмет көрсету бөлімінің меңгерушісі.

♦MÄSELENIÑ MÄNISI

СЫРҒАЛЫЛАР КӨБЕЙІП БАРАДЫ…

ҚОҒАМ БОЛҒАСЫН БӘРІ БОЛАДЫ. БІРІ ТОҢЫП СЕКІРСЕ, ЕНДІГІСІ ТОЙЫП СЕКІРЕДІ. БІРЕУІ ӨНЕР, БІЛІМГЕ ҚҰШТАР. БІРЕУІ МАСЫЛДЫҚТЫ ЕРТТЕП АЛҒАН. АЛ ТАҒЫ БІРЕУІ КӘСІБІМЕН КӨКЖИЕГІН КЕҢЕЙТСЕ, БАСҚАСЫ ӨЗ ӘЛЕМІН ҚИЯЛДАН – ШЫНДЫҚҚА АЙНАЛДЫРҒАН. АЙТПАҒЫМЫЗ, КІМНІҢ НЕ ЖАСАРЫ ЕМЕС, ЖАСАҒАНЫНЫҢ ҚОҒАМҒА ТИГІЗЕРІ ЖАЙЫНДА БОЛМАҚ.

Бұрындары эмоларға еліктеп, шашын өсіріп, сырға таққан жігітті көргенде жаға ұстайтынбыз. Қазір не көп, трансгендер көп. Қоғам оларды шеттетпеді. Керісінше, ортамызда тайраңдаттық. Жігіттерге жараспайды қос бұрым деймiз-ау. Осындайда анаубір жылдары шалбарды бұтына тырыстырғандарды айналып кеткің келеді. Сорақы деген ол емес екен. Бетіне бес батпан бояу жағып, шашын әрлеп, бик өкше, қысқа көйлек киген қызды көргенде, қыз деппін ғой, жігітті көргенде өзіңе деген сүйіспеншілігіңді жоғалтарың рас. Жабыстырған сояудай тырнағы, найзадай кірпіктері түйреп алардай. Ал табиғат бермеген көкіректі отамен орнатып алғанын көрсе де сілекейі шұбырады талайының. «Намыссыз, арсыз, ұятсыз» деп өзгенің көзінше атойлағанымен, сол транстың оқырманы болып, сүйкімді пікір салып отыратын жастарды көргенде жаның ашиды.

Ерсі тірлігін еледік. Телеарнаға шығарып көтердік. Атын атап атақ бердік. Затын көрсетіп шалқыттық. Біз өзі кімдерді тәрбиелеудеміз? Сонда келешек елдің тізгінін ұстар кім? Осы сауал көптің көкейінде жүр. Себеп те сол, әлеуметтік желілерде сырғалылардың жаңбырдан соңғы саңырауқұлақша қаптап кеткені.

Қазір Тик Ток дегенді бизнестің көзіне айналдырыпты бір трансгендер. Атын атап, түсін түстемеген жөн болар (жарнаманың керегі не?). Тікелей эфирге кіреді. Банк нөмірін ортаға тастайды. Достарына транс арқылы пранк, танысу, мазақ қылуы үшін әлгі шотқа ақша аударады жұрт. Әйел дауыспен 500 теңге, еркек дауыспен қоңырау шалу 1000 теңге деген ставкасы тағы бар. Ал жомарттық жасап, 1500 теңге аударғанын қағазына түртіп алған ұзын-сонар кезегінен өткізіп жібереді де бірінші боп құттықтайды. Бір сағатқа созылған мұндай «кәсібінен» 100 мыңға жуық ақшаның көзін тауып отыр. Қызылы сол, эфирде туған күнімен құттықтатып, балаларына, күйеулеріне қоңырау шалдыртатындары жетерлік. Барлығы қазақ. Түсінессіз бе, қазақ. Енді кімге өкпелейміз?

Бұрындары ер жігітке қарата айтылатын «еңселі ер азамат», «екі иығына екі кісі мінген», «жауырыны қақпақтай» деген теңеулерді қазіргі жігіттерге айтуға ауыз бармайды. Дегенмен, көпке топырақ шашпайық. Бір-бір қызметтің басында, бір үйдің асыраушысы болып отырған азаматтарымыз да көп. Тек жігіттік қалыптарын әйелге айырбастаған нар жігіттердің майдаланып бара жатқаны ұрпақ келешегіне де зиянын тигізбей қоймайтыны мазалайды.

Осыдан жеті мың жыл бұрын Азияда арнайы ерлерге сырға жасайтын ұсталар болған көрінеді. Рим елінде сырғаны құлдарға тағатын болса, гректерде жезөкшеліктпен айналысатын ерлер таққан екен. Сығандарда алдыңғы сәбиі өлген соң, дүниеге келген келесі баласына сырға тағу салты болған. Ал, пираттардың құлағындағы сырғалар тоналған кемелердің санын білдіреді. Біздің жігіттерге не жорық? Кәріс сериалдарындағы жігіттерге еліктеп тақты ғой деп ақтап алайын десең, жүрген түрі, сиқы анау. Сырғаның әйелде жоқ түр-түрін көйлегімен сәйкес қып тағып алады. Әйелге айналуына өзі емес, құдды айналасы кінәлідей. Айтары сол, «зорлыққа ұшырадым». Түбі сол соққы сырғалардыкы.

Балам – болашағым деген қазақпыз. Тәрбиені берерде балам жаман болсын демейтініміз де рас. Бірақ осындай жігіттер қайдан шығады? «Мен үш нәрседен қорқамын. Өзінің сәбиіне бесік жырын айта алмаған анадан, өзінің немересіне ертегі айта алмаған ата мен әжеден, екі қазақтың бір-бірімен орысша сөйлесіп тұрғанынан қорқамын» дейді батыр Бәукең. Қазір бізде үшеуі де бар. Айтып-айтпай не керек, қазақтың ұрпағы қазақ болу үшін әжелер институты мен аталар мектебі жұмыс істеуі керек. Әйтпегенде, бүгінгі талай дерттің арты «жұқпалы» болып бара жатқаны қынжылтады.

Кешегі көшпенді елдің асқақ арманын орындаған ерлердің ісі егеулі найза қолға алмай, еңку-еңку жер шалмай, ер-тоқымын жастанбай біткен еді ғой. Сонда ел басына күн туса етігімен су кешкен кешегі баһадүрлердің ұрпағы ел қорғауға сырға тағып, сыланып шыға ма?

С. ӘЛДЕБЕК.

♦KÖMBE

МЕН ЗАМАНЫМДА ҚАНДАЙ ЕДІМ?..

Міржақып ДҰЛАТҰЛЫ:

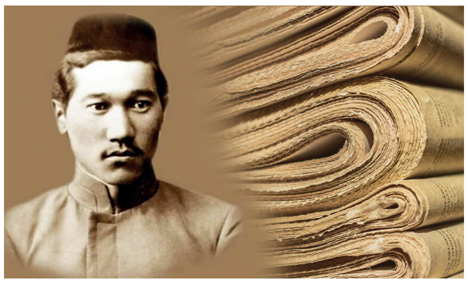

Мен заманымда қандай едім? Мен ақын, шешен, тілмар бабаларымның бұлбұлдай сайраған тілі едім. Мөлдір судай таза едім. Жарға соққан толқындай екпінді едім. Мен наркескендей өткір едім.

Енді қандаймын?

Кірленіп барамын, былғанып барамын. Жасыдым, мұқалдым.

Мен не көрмедім?

Маған әкеліп араб пен парсыны қосты. Бертін келе шүлдірлетіп ноғайды, былдырлатып орысты араластырды. Бір күндерде мені мүлде жоқ қылғысы келгендер де болды. Әлі де ұшбақы болғыр Абайға өкпем жоқ. Тірі де маған ара түсушілер аз болды. Мен жылы сөзді, алдымен айналып кетейін, осы күнгі Ахмет (Байтұрсынұлы - ред.) деген кісіден ғана естідім. Төңкеріске шейін көрмегенім қалған жоқ. Төңкеріс болмаса, бейшара қазақ менен айырылатын да шығар деп едім.

Төңкеріс болды. Қазақтың көзі ашылды. Қазақтың көзі ашылған соң, менің де күнім туды ғой деп қуанушы едім. Жаны жәндем кеткір миссионерлердің, молдалардың, тілмаштардың қолжаулығы болудан құтылдым ғой деп ойлаушы едім. Оның үстіне қазақ тілі мемлекеттік тіл болсын деген заң шықты. Төбем көкке төрт елі жетпеді. Бірақ, не керегі бар, босқа қуанған екенмін…

Жанның бәрі теңдік алып жатқан Кеңес үкіметінің тұсында менің бұтымды бұт, санымды сан қылып, кім көрінген соғылай бастады. Өзгені не қылайын, отаршылдық саясатын қолданбас-ау дейтін Білім кеңесі екеш Білім кеңесі де мені аямады. «Етістік», «сәрсендеме» деген жалаларды әкеп жапты маған. Бұйырмасын, біздің арамызда мұндай атты соғылғандар туғалы болып көрген емес. Не амалың бар? Құдай басқа салған соң көніп отырмыз. Кітаптарында, газеттерінде маған көрсетпеген қорлығы тағы жоқ.

«Қазақыландыру» деген бір пәлесі шықты да, көрген күнім бұрынғыдан да қараң болды. Бірдемені бұтып-шатып жазады да, міне, сені қазақыландырдық дейді. Жақын арада Қазалы дейтін қалада «кәператив күні» деген бір күн болып, жұрттың бәрі желігіп көшеге шықты. Ұялғаным-ай, кірерге тесік таба алмадым. Қолдарындағы қызыл туына сондағы жазғаны мынау: «Арзан тауара де дебенге һәм ауылдарға арзан астыт жұмыскерлер кетуі жақсу. Назыққанда амал би лелдік жеккуле-к пл! Жоғарлатуна керек канун есамклдің арзандауыға тауарлерде өсемен жегере уктабр іңқлаб».

Міне, жұртым, мені Қазалының «қазақыландырғандағысы» осы! Жасаған-ай, мұндай да қазақыландыру болады екен! Енді, қайтемін? Бұл мұңымды кімге айтамын, кімге шағамын!

Менің ойлап-ойлап тапқаным – Жалаужан, сен болдың. Сен өкімет басындағы ақсақалымыз едің. Сен нағыз қазақтың бел баласы едің. Сен адырайған адай едің. Мұңымды мен жалғыз-ақ саған шағамын. Өзге комиссиялардың көбіне сенбеймін. Олардан да жақсылық көріп жүргенім жоқ. Газетке арнаған сөздерін сусылдатып орысша жазады да, шала-шарпы тілмаштарына аудартып, жанымды шығара жаздайды. «Тасты жапалаққа ұрса да жапалақ өледі, жапалақты тасқа ұрса да жапалақ өледі» дегендей, бәз-баяғы менің сорым.

Жалаужан, мен саған жалынам, «Ауыл тілін» шығарамын, газетім нағыз ауыл тілімен, таза қазақ тілімен жазылады дегенде, ішім елжіреп кетеді. Мұныңа тілектеспін. Жортқанда жолың болсын, жолдасың Маркс, Ленин болсын, сенің не керегіңе мен дайынмын. Бірақ, мені қорға, таза сақта, көрінген тілмәштарыңа тағы да қор қылма. Әсіресе, Қазалы сықылдылардың «қазақыландырғанынан» қорға. Азар коменес болып кетсең де, ата-бабаң қазақ еді ғой, мен солардың тілі едім ғой, не жазығым бар, ая мені!

МАДИЯР.
(«Ауыл тілі», 27 июль, 1926 ж. №1.)

Меншік иесі: «ЕСКЕЛДІ ЕЛІ» ЖШС
директор - бас редактор Жанахмет Мырзахметұлы ИСАБАЕВ.
Директордың телефоны 3-04-75
Редакцияның телефоны 3-19-15

Газет қазақ және орыс тілдерінде аптасына бір рет жұма күні шығады.

Эл. мекенжайымыз: Eskeldi_eli@mail.ru

Газет ҚР Инвестициялар және даму Министрлігінің байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2015 жылғы 16 қарашада тіркеліп, № 15692-Г куәлігі берілген.
Регистрационное свидетельство № 15692-Г от 16 ноября 2015г. выдано Министерством по инвестициям и развитию РК, комитетом связи, информатизации и информации.

Газет материалдары редакцияның компьютерлік орталығында беттеледі. «Алматы-Болашақ» ЖАҚ-ның Талдықорғандағы «Офсет» филиалының баспаханасында басылады. Баспахананың мекенжайы: Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй.

Редакция мекенжайы: индекс 040500 Қарабұлақ ауылы, Оразбеков көшесі, 31 үй.

Осы шығарылымның таралымы 3000
Тираж 3000
Тапсырыс 18
Көлемі 2 баспа табақ.

Авторлардың мақалалары редакцияның көзқарасын білдірмейді.
Опубликованные материалы не обязательно отражают точку зрения редакции.

Компьютерная верстка К. АЛИМХАНОВОЙ.